

Vaduguns

Otrdiena ● 2020. gada 28. janvāris

CENA tirdzniecībā 0,75 EUR

Kur nodot spuldzītes? 9.

Kad gribas ar skaistumu dalīties...

Foto - E. Gabranovs

Atklāj izstādi. Balvu Mākslas skolas direktore Elita Teilāne, atklājot izstādi, neslēpa prieku, ka sen kārotā izstāde nonākusi Balvos. Zīmīgi, ka šī ir septītā mākslinieces darbu izstāde, turklāt Marutas Raudes vīrs Alfs (foto) uzsvēra, ka Marutai septītnieks vienmēr bijis īpašs skaitlis.

Edgars Gabranovs

Pagājušās darba nedēļas nogalē Balvu Mākslas skolā atklāja Marutas Raudes izstādi "Vienmēr maksimāli", turklāt pirms atklāšanas skolas 12 audzēķiem notika darbnīca, kurā bija iespēja padarboties ar mākslinieces izveidotajiem zīmējumiem – dekoliem, veidojot savu krūzītes dizainu. Mākslas skolas direktores vietniece izglītības jomā Liga Bule mudināja audzēkņus radīt savu stāstu uz krūzītes.

Balvu Mākslas skolas direktore atzina, ka šogad skolas izstāžu zālē tiks izstādītas dažādu tematiku darbu ekspozīcijas. Marutas Raudes darbi ir dekoratīvi, piepildīti ar simbolisku nozīmi, ir darbi, kurus nevar vērtēt pēc principa – ir līdzīgs, nav līdzīgs. Mākslā ļoti daudzām lietām un izpausmēm ir simboliska nozīme. Zinot un izprotot šo simbolu kodus, var arī saprast mākslinieka vēstijumu. Tādēļ brīnišķīgi, ka mākslinieces vīrs un mākslas mantojuma glabātājs Alfs Raudis bija kopā ar jauniešiem un sniedza ieskatu izstādīto darbu nozīmē un tapšanas gaitā. Izveidota arī mākslinieces daiļradei veltīta mājaslapa. Tieki turpināta izveidotās porcelāna darbnīcas darbība Mārupē. Izstādē aplūkojamas Marutas Raudes gleznas uz finiera plāksnēm ar porcelāna akcentiem un trauslo, skaisto, apgleznoto porcelānu. Maruta ir cēlusies no Latgales, Varakļāniem.

A.Raudis pastāstīja, ka Maruta auga ļoti ticīgā ģimenē: "Kādā radio intervijā viņa atzina, ka bērnībā visskaistākā vieta ir bijusi Viļānu baznīca. Viņa savos darbos izmantoja ļoti spilgtas

krāsas, un, iespējams, tāpēc atsauksmēs esmu dzirdējis, ka tas vairāk raksturīgs austrumu zemēm. Nē, baznīcā ir tas pats spilgtums. Tāpat viņas darbos ir ļoti daudz, piemēram, mīlestības, tiekšanās uz augšu simbolu. Marutai skaitlis 'septiņi' bija ļoti nozīmīgs. Par to liecina arī uzzīmētie septiņi krēslī, kas apskatāmi izstādē. Februāri-martā organizēsim jau citas izstādes. Maruta diemžēl divus gadus nav starp mums. Viņa vēlējās, lai darbi būtu ilglaicīgi. Tas ir skumji un fascinējoši, ka porcelāns pārdzīvos mūs visus. Tas liek aizdomāties par vienu - otru lietu. Šodienas izstāde saucas "Vienmēr maksimāli", un tāda arī bija Maruta."

E.Teilāne klātesošajiem atklāja, ka pirmā iepazīšanās ar mākslinieci un viņas darbiem bijusi 2016.gadā. Lai nogādātu izstādes ekspozīciju Balvos, nācās gan nedaudz pabaiļoties par trauslā porcelāna pārvešanu no Gulbenes novada vēstures un mākslas muzeja: "Prieks arī, ka porcelāna darbu izstādīšanai muzejs aizdeva stikla kupolus. Viss izdevās, un priečajos par iespēju ar šo skaistumu dalīties. Priečajos arī, ka Balvu Mākslas skolas skolotājas Elita Egīte un Lana Ceplite lieliski tika galā ar izstādes ekspozīcijas iekārtošanu." Viņai piekrita Balvu Novada muzeja vadītāja Iveta Supe atzīstot, ka ir iepriecināta iepazīt Marutas Raudes daiļradi un aplūkot darbus klātienē, tāpat Elitas Teilānes neatlaidību, pārvarot ar izstādes sarīkošanu saistītās tehniskās niances. Ari balvenietē Valda Vancāne neslēpa, ka viņai Marutas Raudes darbi bija un ar atklājums. Izstāde apskatāma līdz 14.februārim, un ikvienam ir iespēja pieskarties Marutas Raudes radītajai mākslas pasaulei!

Īszinās

Konkursā jauns ideju rekords

Ar rekordlielu biznesa ideju skaitu – 68 – noslēgusies jauniešu pieteikšanās dalībai konkursā "Laukiem būt!", ko jau astoto gadu rīko Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs (LLKC). LLKC Sabiedrisko attiecību vadītāja Ilze Rūtemberga-Bērziņa taujāta, vai konkursā ir pieteikušies arī mūspuses cilvēki, "Vadugunij" pastāstīja, ka no Balvu novada startē Diāna Garjāne ar bišu māšu audzēšanas ideju. Darbu izvērtēšana notiks līdz februāra beigām, kad uz māčībām aicinās jauniešus, kuru idejas atbilst konkursa kriterijiem un ir dzīvotspējīgas. Konkursa pusfināls un fināls notiks marta sākumā. Pusfinālā startēs visi jaunieši, savukārt uz finālu tiks izvirzīti 16 labākie, kuri cīnīsies par kopējo balvu fondu 20 000 euro.

Nākamajā
Vadugunī

- **Lai grauzēji neieviešas**
Par gada simbolu
- **Svarīgi ir iemesli, kādēļ**
gribas aizmirsties
Saruna ar psihiatru-narkologu

Trenēs mūspuses jauniešus

28.janvārī Balvu Valsts ģimnāzijā un Balvu pamatskolā ciemosies grupas "Gain Fast" solists, sportiska un veselīga dzīvesveida vēstnesis Kaspars Zlidnis, lai dalitos savā pieredzē, kāpēc pievērsies ielu vingrošanai, kas uz to pamudināja, kā arī kopā ar skolēniem veiks dažādus vingrinājumus vispārējai fiziskai attīstībai.

Pieminēs prāvestu Albertu Budži

Atgādinām, ka 28.janvārī Balvu Novada muzejā ikviens interesents aicināts konferencē pieminēt prāvestu Alberta Budži viņa 90.dzimšanas dienā. Plānoti novadpētniecības lasījumi par dažādām tēmām, piemēram, kā tilženieši atceras prāvestu, krucifiksi Ziemeļlatgalē, Bēržu katoļu draudzes un baznīcas vēsture, zīmīgie akmeni Ziemeļlatgalē, cilvēku dzīves mirķu un vēstures notikumu mozaīka Balvos un citi.

Vārds žurnālistam

Maruta Sprudzāne

Šķiet, laika ziņu temats šogad ir īpaši populārs. Par to, kādas ir izjūtas, kad ārā tik silts un nav sniega, apspriežas pat baseina apmeklētāji, karsēdāmies sauna. Gados padzīvojušie priečājas – mazāk darba un nav jāsalst, toties puikas norūc, kas tas par laiku janvāri, ja pat no kalniņa nevar nošķukt. Šo nedēļu sinoptiķi sola īpaši pelēku un drūmu ar piebildi, lai katrs pats sev atrod kādu uzmundrinājumu.

Varam priečāties, ka mūspusē, kā noskaidroju sarunā ar dakteri, nav ienākusi gripe. Vīrusi gan klejo, bet tie jau ir visu gadu, tāpēc atliek uzmanīties un spēcīnāt organismu ar kādu vitamīnu tēju, piešaujot tai klāt citronu un ingveru. Toties satraukumu rada informācija par Ķīnā progresējošo koronavīrusu, kas izplatās arvien straujāk un paņēmis jau vairāk nekā 80 cilvēku dzīvības. Robežvalsts Mongolijs slēgusi pat savas skolas un arī robežpunktus ar Ķīnu. Ikdienu klājā nāk jauni fakti par vīrusa izplatību, bet Pasaules Veselības organizācija pagaidām gan nav izsludinājusi globālu veselības trauski. Varbūt pēc laika nāks skaidrojums, kas tas ir par noslēpumaino vīrusu un no kurienes radies? Pagaidām atliek sargāt sevi pašam – neskaidrit pa pasauli, kā saka ļaudis.

Latvijā

Ministrija ignorēs iebildumus un virzīs strīdīgos koku ciršanas noteikumus. Pieņemot, ka mežu īpašnieki rikosies apmēram tāpat kā līdz šim, tad pēc grozījumu pieņemšanas tuvāko divdesmit gadu laikā mežu apjoms sarauds. Zemkopības ministrija norādījusi, ka ciršanas platības varētu palielināties par 1670 hektāriem, bet mežzinātnes institūts "Silava" aprēķinājis, ka tie var būt līdz pat 6000 hektāriem gadā. Tādā gadījumā katru gadu privātajos mežos izcirstu mežu ne vairs četrtaukstoš hektāru platībā, bet desmit tūkstoši, norāda raidījums. Pret grozījumu virzīšanu iebilst VARAM, jo, tās ieskatā, tāk apjomīgi grozījumi prasa nopietnu izvērtējumu par ietekmi uz vidi un bioloģisko daudzveidību Latvijas mežos.

Dodas pensijā un pamet augstu amatu. Vairākus mēnešus pirms amata pilnvaru termiņa beigām pensijā šonedēļ dosies Generālprokuratūras Sevišķi svarigu lietu izmeklēšanas nodalas viersprokurors Modris Adlers. Adlera vadītās nodalas prokurori uztur apsūdzību vai pagaidām veic uzraudzību Latvijā skaļakajās Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja un citu tiesībsargājošo iestāžu iepriekš izmeklētās korupcijas lietās. Šīs nodalas prokurori uztur apsūdzību vai veic uzraudzību, piemēram, Latvijas Bankas prezidenta Ilmāra Rimšēviča un uzņēmēja Māra Martinsona lietā, tā dēvētajā uzņēmuma "Latvenergo" kukuļņemšanas pamata kriminālietā, tā dēvētajā "Daimler" kukuļņemšanas lietā, būvniecības karteļa lietā, "Rīgas satiksmes" korupcijas lietā.

Rīgas būvvalde turpina pieļaut nelikumības. Rīgas pilsētas būvvalde turpina pieļaut klubu "First Mir" un restorāna "Naples" darbību Andrejostā - ēkās, kuru izmantošana šim mērķim nebija atļauta. Līdz šim sodi bijusi salidzinoši niecīgi, lai gan būvvalde varēja pat katru nedēļu par neatļautu ēku izmantošanu iekāset līdz pat 10 000 euro. Sodi piemēroti tikai trīs reizes – visi 2015. gadā – no 2200 līdz 2700 euro.

Šonedēļ sagaidāms sniegs. Šonedēļ Latvijā sola nokrišņus – pārsvarā nelielu lietu, reizēm mērenu lietu un arī sniegu. Sniega sega var veidoties galvenokārt valsts austrumos. Gaisa temperatūra pārsvārā būs starp -3 un +6 grādiem. Nedēļas nogalē, sākoties februārim, gaiss var iesilt līdz +7...+9 grādiem. Nākamnedēļ Eiropā, iespējams, ienāks vēsāks un sausāks gaiss no Arktikas. Saskaņā ar Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra apkopotajiem datiem šī mēneša un visas ziemas vidējā gaisa temperatūra pagaidām ir aptuveni +3 grādi.

(No ziņu portāliem www.delfi.lv un www.tvnet.lv)

Atgriežoties pie publicētā

Izsludināta cīņa ar Goliātu

Maruta Sprudzāne

Jau rakstījām, ka sākusies vērienīga Eiropas mēroga kampaņa "Glābiет bites un lauksaimniekus". Tās mērķis ir mainīt lauksaimniecību, aizliegt pesticīdus, glābi bites un dabu.

Bīskopjus satrauc fakti, ka ar katru gadu straujāk iznīkst bites, un dažos reģionos tās samazinājušas pat vairāk nekā par 70%.

Gan mazo lauku saimniecību, gan savvaļas dzīvnieku straujās lejupslides cēlonis ir meklējams pastāvošajā lauksaimniecības un pārtikas ražošanas modeli, kas lielā mērā balstās uz liela mēroga monokultūru lauksaimniecību un sintētisko pesticīdu izmantošanu. Lai padarītu situāciju vēl sliktāku, ES aktīvi finansē šo lauksaimniecības veidu, izmantojot pašreizējo agropolitisko programmu un subsīdiju sistēmu. Tā veicina masveida ražošanu, nevis atbalsta mazās saimniecības un videi draudzīgāku lauksaimniecību. Bitenieki atgādina, ka, iznīcinot kukaiņus, patiesībā mērķejam paši uz sevi, tādēļ paliek divas iespējas – vai nu pieļaut, vai nepieļaut tālākos notikumus un iznīcību.

Kampaņu vada pilsoniskās sabiedrības organizāciju starpnozaru alianse, kas aptver vidi, veselību, lauksaimniecību un bīskopību. Organizatoru starpā ir nevalstisko organizāciju Eiropas tīkli. Latvijā kampaņu atbalsta Ekodizaina kompetences centrs, Latvijas Dabas fonds un Pasaules Dabas fonds.

Ja līdz 2020.gada septembrim izdosies savākt vienu miljonu parakstu un 7 valstis būs kvalificējušas kā atbalstītāvalstis, Eiropas Komisijai un Parlamentam kampaņas prasības būs jāiem vērā un jāmaina likumdošana. Zinātnieki starptautiskā līmenī jau ilgāku laiku aicinājuši veikt steidzamas "transformējošas pārmaiņas", lai apturētu dabas daudzveidības kraso samazināšanos.

"Vaduguns" sazinājās ar vienu no akcijas atbalstītājiem -

✓ Cīņu par
pesticīdu
aizliegumu var
salīdzināt ar cīņu ar
Goliātu, kur no
vienas puses ir
intensīvās
lauksaimniecības
industrija, bet no
otras puses –
vietējie iedzīvotāji.

biedrības "Ekodizaina kompetences centrs" valdes loceklis ILZI NEIMANI, kura pastātīja, ka Baltijas valstis organizē izstādi "Nogāzt Goliātu". Tās tēma - pesticīdu neredzamā ietekme Latvijā. Izstāde atklāta Vides izglītības centrā Dubultos. Ari šīs ceļojošas izstādes mērķis ir pievērst sabiedrības uzmanību pesticīdu neredzamajai ietekmei un ar to izmantošanu saistītajiem riskiem. Fotoizstāde aicina plašāk aizdomāties par ekosistēmu mijiedarbību un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu. Fotostāsts attēlo kopienas iedzīvotāju ikdienu, saskaroties ar

pesticīdu ietekmi un cīnoties pret to. Biedrības vadītāja Jana Simanovska atklāj personīgu pārdzīvojumu, kad gleznainās Alpu pilsētas iedzīvotāji bija atklājuši nopietnu konvencionālās lauksaimniecības izraisītu piesārņojumu ar kaitīgiem pesticīdiem un nolēmuši uzsākt cīņu pret to. Šī stingrā nostāja iedvesmoja fotoizstādes autorus. "Tas ir stāsts par to, kā maza kopiena var mobilizēties kopīgam mērķim, un arī to, kā tiek ievērotas mūsu tiesības uz tīru vidi," uzsver Ilze Neimane.

Neskatoties uz nevienmērīgo spēku sadalījumu, vietējai kopienai Ziemeļītalijā izdevās panākt pesticīdu izmantošanas aizliegumu ar referenduma palīdzību. Vairāki lauksaimnieki apstrīdēja tiesā notikušā referendumā leģitimitāti, bet nesen Itālijas tiesa lēma, ka mēram bija tiesības rīkot šādu referendumu.

Ja Latvijā izdosies savākt 6000 iedzīvotāju parakstu, tad Latvija kļūs par vienu no atbalstītāvalstīm. Ja parakstu būs mazāk, tos pieskaitīs kopējam parakstu skaitam. Pagaidām Latvijā izdevies savākt nedaudz vairāk par 1100 parakstiem, noskaidroja "Vaduguns".

Parakstus var iesniegt: elektroniski kampaņas mājaslapā <https://www.savebeesandfarmers.eu/>, elektroniski Latvijas Dabas fonda un Ekodizaina kompetences centra mājaslapās: www.ldf.lv un ekodizains.org, kā arī papīra parakstu lapās, kuras var saņemt Ekodizaina kompetences centrā Rīgā, Elizabetes ielā 8-4 vai, pieprasot pa e-pastu: jana.simanovska@ekodizains.or.

Vēstījums novadniekiem Anitai Holmai izstāde Dubultos

Ingrīda Zinkovska

Pirms dažiem gadiem Balvu Novada muzejā notika mākslinieces, novadnieces ANITAS HOLMAS (dzimusi Ozoliņa) gleznu izstāde. Tagad, līdz februāra vidum, novadnieces mākslas darbi skatāmi Dubultos, Jūrmalā, vides aizsardzības centra mājā.

Anitai tā ir ceturtā izstāde pēc Balviem 2016.gadā. Ja Balvos izstādes tēma bija vairāk retrospektīva, vairāk skatāmi seni darbi un darbi, kas tapuši mūža garumā, tagad Dubultos skatītāji var iepazīties un novērtēt pēdējos gados gleznotas gleznas. Tematika vēl tā pati, - ainavas un ziedi. Pēdējos gados māksliniece daudz laika pavadījusi gleznotāju plenēros gan Latvijā, gan Itālijā, gan Norvēģijā un Zviedrijā. Taču koncepcijai par šo tēmu vēl jānobriest. Tas mākslinieci tālāk plānā. "Jauki būtu izstādīties skaistajā Balvu Novada muzejā vēlreiz," saka Anita.

Izstāde Dubultos bija domāta ziemas tēmai, bet ziema tā arī neatnāca, bija jāiztiekt ar divām - trim sniegotām dienām. Pašlaik māksliniece netiek vaļā no dāvināto ziedu gleznošanas. Strādā katru dienu, jo bail pazaudeit to gaistošo skaistumu, gribas to paturēt uzgleznojot. Tādēļ nākamā izstāde būs "Ziedi", uz ko ciešos aicināti, tāpat kā uz šo, arī novadnieki.

Laiku pa laikam Anita apciemo arī

Dubultos. Anita izstādes atklāšanā Dubultos ar dēlu un mazbērniem.

Foto - no personīgā arhīva

TAJĀ VIETĀ

Caur gadiem, kur Vārnene tek,
Kam laičiemu smaržā.

Caur pejkēm, gar govīm,
Kur sunītis Ovaklīts skrien.

No Kozupes līčiem līdz Aiviekstes klāniem,

Ievas kur zied.

Kur rudeņos sārtu kļavlapu

Vecāmātē zem plāceņa liek.

Kur skujas nomaina kalmes uz klonu,

Kur psalmu dziesmas nedēļu skan,

Pusgadsimtu durvis jau aizvērtas man.

Vai tautai jāziedo smagi slimiem cilvēkiem?

Viedokļi

Sabiedrībai esam vajadzīgi, kamēr varam kalpot

MARIJA DULBINSKA, Balvu Teritoriālās invalidu biedrības vadītāja

Ikreiz, kad izskan lūgums pēc palīdzības, sevī nodomāju, - ja ne es, tad kurš? Vai varu atļauties būt vienaldzīga? Ja nevaru, tad jāpalīdz tik, cik tas manos spēkos, jo es zinu, ko nozīmē smagi slimis bērns. Kad pirms desmit gadiem mūsu meita Santiņa bija pavisam maza, saskārāmies ar problēmu - vajadzēja maksāt ļoti lielas naudas ārstiem, lai noteiktu, kas viņai kaiš. Mums palīdzēja amerikāņu speciālisti, kurus Dižvanagu

biedrība paaicināja pie sevis uz Liepāju. Viņi iemācīja, kā ar tādu bērnu dzīvot, kā aprūpēt un mācīt. Un visu naudu (tie bija vairāki desmiti tūkstošu) manai Santiņai saziedoja mūsu cilvēki. Tāpēc visas valsts priekšā arvien jūtos pateicīga un pazemīga – nevienam nevaru paitet vienaldzīgi garām, jo, kas zina, varbūt arī viņš ir glābis manam bērnam dzīvību. Savukārt no valsts tajā laikā nebija nekāda atbalsta – ne no sociālā dienesta, ne no pašvaldības, ne no viena. Atceros, cik toreiz biju sašutusi. Domāju, - mēs ar vīru taču strādājam, maksājam nodokļus - valstij būtu jārūpējas par saviem cilvēkiem. Tikai tad saskāros ar šo sistēmu un sapratu, kā viss notiek. Diemžēl sabiedrībai esam vajadzīgi tik ilgi, kamēr katrs savā darbavietā varam kalpot. Bet, tiklīdz kaut kas notiek, tā ir viss. Sociālā joma joprojām ir tik ļoti nesakārtota - mums nav ne pakalpojumu, ne speciālistu, tādēļ jāmaksā lielas summas ārziņu speciālistiem, kuri konsultē, paskaidro, iesaka. Pagājušajā gadā ar vēzi aizgāja mans tētis. Viņam vajadzēja lietot tik dārgas zāles! Bet kāds bija atbalsts no valsts? Nekāds! Ja ārsts uzraksta zāles, tās jāpērk. Un kādas kurš var atļauties, tādās arī pērk. Labi, ja ir liela ģimene, kā mēs - pieci bērni. Visi kopā pirkām medikamentus un maksājām. Uzskatu, ka tā ir ļoti liela problēma, īpaši smagi slimiem cilvēkiem.

Arī suniem un kaķiem Latvijā ierīkotas

patversmes, kurām tāpat vāc ziedojušus uzturēšanai. Regulāri ziedojušus lūdz arī bērniem bāreņiem. Gribētu, lai mūsu politiķi parāda, kura dzīves joma sociālajā sfērā mums sakārtota tiktāl, ka varētu iztikt bez naudas lūgšanas. Kamēr esi stiprs un vesels, kamēr vari pats nopelnīt un samaksāt, viss ir ļoti labi. Bet, nedod Dievs, nonākt cilvēku kategorijā, kuriem nepieciešama palīdzība. Viss, tu esi invalids (tulkojumā no angļu valodas - nederīgs sabiedrībai). Šis ir tas vārds, kuru tagad neļauj publiski lietot, kaut gan slimam cilvēkam uz apliecības, ko viņam izsniedz, melns uz balta rakstīts - invalids. Un tā ir mūsu sabiedrības liekulība. Tagad datu aizsardzības dēļ liela daļa informācijas ir slepena, bet pirms gadiem pieciem mēs vismaz zinājām, ka katrs piektais Balvu novada iedzīvotājs ir invalids. Domājat, situācija mūsu laikos ir uzlabojusies? Nē. Baidos, ka viss kļuvis tikai sliktāk.

Palīdzību bērniem lūdzam nepārtraukt. Kolīdz ir kāda nopietna saslimšana, nepieciešama operācija, atkal un atkal tiek vākti ziedoumi. Rehabilitācija un diagnostika ir praktiski nesasniedzams pakalpojums – ja negribi pusgadu vai gadu gaidit rindā, lūdz, ir maksas pakalpojums. Bet tā atkal ir nauda, tādēļ daudzi izvēlas nedarīt neko un dzīvot, kā ir. Tā ir ļoti liela problēma. Nauda ir kā viens liels pīrāgs, bet mūsu valdība tik domā, kam no tā iedot lielāku, kam - mazāku gabalu.

Taču tai pat laikā neviens nemeklē cēloņus, kādēļ viss tā notiek. Savukārt cilvēkam, ja ir pavisam slikti, jāstājas tautas priekšā un pazemīgi jālūdz, - saziedojet naudu, mēs vēl gribam cīnīties un kaut ko darīt. Arī es tam izgāju cauri un zinu, ko tas nozīmē. Labi, ka Latvijā ir fonds *ziedot.lv*. Viņi daudzu gadu garumā pierādījuši, ka godprātīgi kalpo tautai, palīdz pieaugušajiem, bērniem, pensionāriem un pat dzīvniekiem. Un tikai tāpēc mēs, smagi slimīgo bērnu vecāki, turamies un dzīvojam, ka mums ir ziedoumi. Diemžēl sistēma izveidota tā, ka savādāk nevar. Kad pēdējo reizi savai Santiņai vācām naudu, lai aizbrauktu uz ārstēšanos Sanktpēterburgā, pēc saziedotajām summām sapratām, kas ir šie cilvēki, kuri bijuši tik dāsni un atvēruši savas sirdis. Visi seši tūkstoši eiro, kas bija nepieciešami, tika saziedoti nelielās summās - no 1,5 līdz 2 eiro. Un tas nozīmē tikai vienu – ziedotāji nebija tā turīgākā sabiedrības daļa. Runājot par šo tēmu, gribu vēl uzsvērt, ka ne katrs var saņemties un lūgt palīdzību. It īpaši veci cilvēki, kuri nevienam negrib būt par nastu. Visvairāk sāp, prasa un kaut ko saņemas darīt jaunie vecāki, kuri gatavi cīnīties par saviem bērniem. Taču ne visi ir cīnījā, un arī tas ir jāpieņem. Un vēl – cilvēki, kuri ziedo, nekad nedala sakot, - tie ir mūsējie. Šajā sāpē mūsējo un svešo nav. Ir jāpalīdz visiem!

Fakts

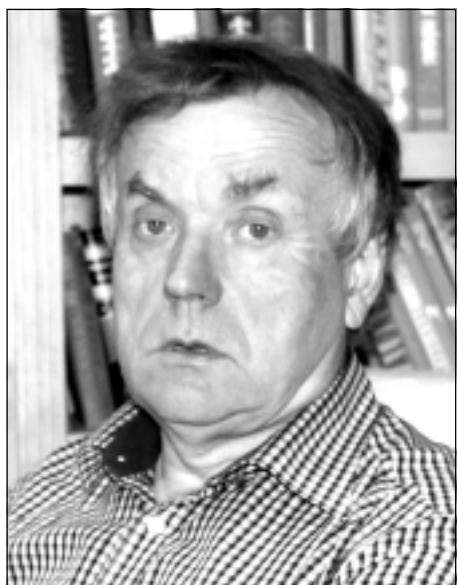
Labdarības maratonā "Dod pieci!" šogad saziedota rekordliela summa – apmēram 440 000 eiro. Kamēr citi noziedojuši paklusām, daļa politiķu akciju izmantojuši kā iespēju paziņēties – tie paši politiķi, kuri balsojuši pret finansējuma palielināšanu veselībai.

labās gribas. Savulaik arī mēs pagastā smagiem slimniekiem dažkārt palīdzējām no pašvaldības budžeta. No otras puses, no sava likteņa neizbēgt. Dažkārt arī savākie līdzekļi nepalīdz un cilvēks nomirst.

Uzskatu, ka veselības sistēma nav sakārtota. Tur ir daudz ačgārnību. Piemēram, dzērājam ar trūcīgā izšķīpu, kurš, dzērumā krītot, kaut ko salauzis, slimīnā atmaksā visu ārstēšanu. Bet strādājošam cilvēkam, kurš sabeidzis veselību darbā, pašam par ārstēšanos ir jāmaksā milzīgas summas. Negribu teikt, ka esmu cilvēku nīdējs. Bet kā tas var būt, ka par dzerāju, kurš pats nerūpējas par savu veselību, slimības gadījumā rūpējas valsts? Kaut kas šajā sistēmā nav pareizi.

Viedokļus uzsklausīja S.Karavoičika un I.Tušinska

Ziedojujam ir jābūt anonīmam

ALDIS PUŠPURS, Vilkas novada iedzīvotājs

Neviltotu sašutumu dažos līdzpilsoņos

izraisījusi dažu politiku *zīmēšanās* pie labdarības akcijas "Dod pieci" stikla studijas Doma laukumā. Kā tā var? Viņiem pašiem jārūpējas, lai tiktu pildīti pirmsvēlešanu solījumi, lai visas rūpes par slimniekiem uzņemtos valsts.

Vispirms par pirmsvēlešanu solījumiem. Kurš isti tiem tic? Laiks pirms vēlēšanām domāts, lai politisko partiju galvenās sejas pēc iespējas ar kārdinošākiem solījumiem sagūstītu lēttīcīgo prātus.

Ziedošana ir ļoti sarežģīta tēma. Ziedot vai nē, ir jāizlemj katram pašam. Taču uzskatu, ka tai ir jānotiek anonīmi. Arī es ziedoju, bet negribu, lai par mani stāsta. Tā ir katra pri-vāta darišana. Domāju, ka vairums ziedotāji nemaz negrib, lai par viņiem zina. Būtībā jau nav nozīmes - ziedo piecus tūkstošus vai piecus eiro. Galvenais ir vēlme dot.

Vai visas ar iedzīvotāju veselību saistītas izmaksas būtu jāsedz no valsts budžeta? Bail domāt, cik milzīgas summas tam būtu nepieciešamas. Tas droši vien būtu ļoti dārgi. Arī katram no mums ir savs budžets, bet, ja

tas skar mūsu veselību, esam gatavi tai ziedot pēdējo naudu. Tur ir tā atšķirība starp valsti un individu. Pat, ja valsts apmaksātu visu, kas nepieciešams paliativās aprūpes slimniekiem. Neviens jau nevar pateikt, cik tas patiesībā izmaksā. Baidos, ka saceltu cenas šiem pakalpojumiem, un budžeta nauda atkal aizietu nevajadzīgi dārgām izmaksām.

Prieks, ka šoreiz akcijas "Dod pieci!" organizatori izvēlējās labu ziedojušu vākšanas mērķi – paliativai aprūpei. Iepriekšējā gadā izvēlētais mērķis nebija tik veiksmīgs. Redzēju, ka akcijas noslēgumā arī prezidenta Levita sieva ar lielu misijas apzīņu piegāja pie urnas un iemeta piecus eiro. Pieļauju, ka, ārziņēs dzīvojot, viņai nav reālas saprāšanas par mūsu realitāti - ka, ne jau piecus eiro ziedojo, savāca visus tos tūkstošus. Bija cilvēki, kuri ziedoja daudz lielākas summas. Domāju, ka daudziem pie varas esošajiem nav īstas izpratnes par realitāti, ziedojo viņi vienkārši izrādās. Un tas ir ārkārtīgi neglīti, jo ziedoju-mam ir jābūt anonīmam.

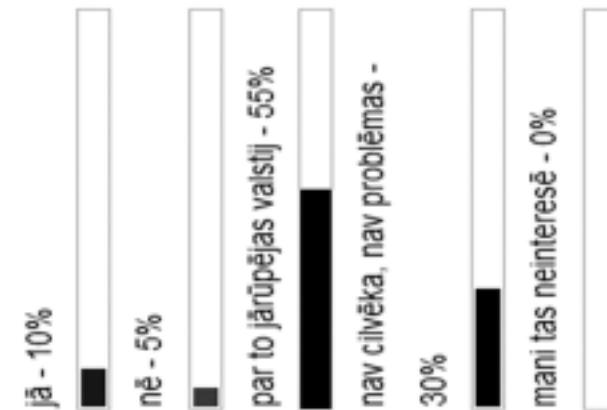
Viss atkarīgs no cilvēka vai arī pašvaldības

Re, kā!

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā www.vaduguns.lv

Vai tautai jāziedo smagi slimiem cilvēkiem?

“... un tad atnāk dziesma”

Sestdien ar 20 gadu jubilejas koncertu “... un tad atnāk dziesma” svētkus nosvinēja Krišjānu tautas nama sieviešu vokālais ansamblis “Elija”. Savu nosaukumu “Elija” ieguva no tā laika dziedošo dalībnieču vārdu pirmajiem burtiem. Visas dziedātājas ir krišjānetes, kuras satiekas reizi nedēļā, trīs dalībnieces - Sintija, Ingūna, Inese - uz mēģinājumiem mēro 8 km tālo ceļu no Laimas ciema.

Vokālā ansambļa vadītāja Sintija Velme, pirms koncerta taujāta, kāds ir noskaņojums, atzina, ka vieglāk bijis dziedāt, kad ansamblī vadīja Daiga Griestiņa: “Meitenēm esmu sarūpējusi nelielu pārsteigumu – video, kur parādīts, ko viņas ikdienā dara. Redzēs, kādas būs viņu emocijas, bet es raudāju...” Lūgta atklāt nākotnes plānus, Sintija sprieda, ka tie patiesi ir lieli: “Pirkārt, jau šogad izveidot Krišjānos etnogrāfisko ansamblī. Otrkārt, ieskaņot studijā Krišjānu pagasta himnu, lai tā skan radio ēteros.”

Gaviņiecēm velta dzejoli. Kristīne Razgulova “Elijas” dziedātājām veltīja pašas sacerētu dzejoli: “..Novēlam jums nepagurt un nepadoties!/ Ar lielu sparu tikai tālāk doties./ Lai vēl pēc pāris gadiem svinam jau 30/ ar draugiem, kaimiņiem un ratiem.”

Sarūpē četras dāvanas. Tilžas pagasta kultūras nama sieviešu vokālais ansamblis “Rasa” kolēģēm sarūpēja četras dāvanas: foršu kompāniju, divas skaistas dziesmas, ziedus vadītājai un improvizētus vīriešus.

Pasniedz Atzinības rakstus. Balvu novada Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes vadītājas vietniece Iveti Tiltiņa vokālā ansambla dziedātājām pasniedza Atzinības rakstus. Viņa atgādināja, ka 2019.gadā “Elija” ieguva pirmās pakāpes diplomu. “Tā tik turpināt!” viņa vēlēja.

Dzimšanas dienā. Krišjānu tautas nama vadītāja Inese Kalniņa zina teikt, ka ansamblis uz savu pirmo mēģinājumu kopā sanāca 1999.gadā, un tā pirmais vadītājs bija Gints Ločmelis. 17 gadus to vadīja Daiga Griestiņa, bet nu vada Sintija Velme. Ansamblī dzied Ilona Stepāne, Aina Korkla, Ērika Pujāte, Lilita Martuzāne, Inese Zelča, Gunta Rīzā, Sanita Korkla, Ingūna Žogota. Vēl ansamblī ir dziedājušas Ilga Lazdiņa, Elita Beidzeniece, Irēna Romāne, Janīna Ozoliņa, Inese Kaša, Inese Kalniņa.

Dzen jokus. Aina Korkla, spriežot par ansambla izaugsmi, sprieda, ka daudz kas ir mainījies: “Meiteņu kļuvis mazāk, bet vietu uz skatuves aizņemam tikpat daudz. Tas viss ir sīkums. Mums ir mainījušies

ansambla un pagasta pārvaldes vadītāji, bet viena lieta nemainās nekad. Tas ir neviens cits kā mūsu šoferitis Artis!”

“Mūsu lakstīgala”. Vokālā ansambla pašdarbnieces ilggadējo vadītāju Daigu Griestiņu (foto - no labās) miķi dēvē par lakstīgalu.

Māte ar meitu. “Elijas” viena no mīlākajām dziesmām ir “Saruna” un, protams, Krišjānu pagasta himna “Savam pagastam”, kuras vārdu autore ir Ingūna Žogota (foto - no kreisās). Lūgta atklāt, kā ir dziedāt ansamblī, kuru vada meita Sintija, Ingūna paskaidroja, ka tas ir daudz grūtāk, nekā ierindas dziedātājam: “Viņa mani vērtē visstingrāk un man jābūt ļoti perfektai. Es vienkārši nedrīku dziedāt nepareizi.”

Vēsturiskie kaimiņi. Bērzpils pagasta sieviešu vokālā ansambla “Naktsvijole” pašdarbnieces atgādināja, ka viņiem ir īpaša saikne ar “Eliju”, jo daudzus gadus dalīja ansambla vadītāju: “Ja varētu, mēs jums dāvātu miljonu.”

Ir, ko turēt! Bērzpils vidusskolas direktorei Ilonai Stepānei pagājis nedēļa bija ļoti spraiga. Kā nu ne, ja svinībās pavadītas trīs dienas!

“23.janvāri kolektīvā un nedaudz mājās

ar draudzenēm nosvinēju dzimšanas dienu. 24.janvāri turpināju svinēšanu mēģinājumā, bet šodien - jau koncertā,” viņa paskaidroja.

Svētku pīrāgs. Rūķiši Dāvids un Didzis gaviņnieces sveica ar svētku pīrāgu.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Kas notiek dārzos un sējumos janvāra nogalē

Vai daba zina, ko dara?

Īslaicīgu sniegu daļā Latvijas varēja pamanīt oktobra beigās un decembra sākumā, taču īsta ziema 2019.gada nogalē tā arī nepienāca. Patiesībā nav pienākusi joprojām, kad janvāris tuvojas jau izskanai. Oficiālie laika vērotāji lēš, ka rudens šķietami pamazām pāriet pavasarī. Pēc pašreizējām prognozēm stabili, noturīgi ziemas apstākļi iezīmējas ar ļoti mazu varbūtību. Pamatā visu laiku dominē rietumu gaisa masu plūsmas no Atlantijas okeāna, kas sev līdzi nes siltumu.

Bet kas tādos apstākļos notiek mūsu dārzos un sējumu laukos? Vai ir pamats satraukumam, ja nu pēkšņi uznāk sals? Centāmies to noskaidrot ar zinošu cilvēku atsaucību.

Paredz kaitēkļu un slimību uzbrukumu

INGA GAILE ir ilggadēja agronomie, braukusi un sniegus savus ieteikumus un atbalstu arī mūspuses novados lauku apsaimniekotājiem, palīdzot izvēlēties lietderīgākos augu aizsardzības un mēslošanas līdzekļus. Šobrīd Latvijas reģionos sākušies semināri, lai lauksaimniekiem sniegtu jaunāko informāciju par tehnikas un augu aizsardzības līdzekļu pielietojumu lauku apstrādē. 12. februārī šāds seminārs notiks Valmierā, bet 26. februārī – Rēzeknes "Gorā". Lūk, kā Inga Gaile vērtē pašreizējo situāciju dārzos un sējumos.

I.Gaile aicina cilvēkus pagaidām nesatraukties, jo *cālus skaita rudenī*, un tad arī varēs pa īstam izvērtēt, kas bijis labs, kas - slikts. Taču siltais ziemas laiks liek rēķināties ar sekām, kas neizbēgami būs. Mazdārziņu saimniekus sagaida cīņa ar pamatīgu kaitēkļu un slimību uzbrukumu dārza kultūraugiem. To pierāda kaut vai ērķu aktivitāte, ir redzēts izlidojam arī dzeltenais tauriņš. Tātad kukaini neguļ, viņi ir augšā un kustas. Rīgā un arī citviet zied sniegpulksteņi, no dobēm lien ārā tulpes, narcises, piebrieduši pumpuri. Šie procesi, protams, notiek daudz par ātru un par to nevar priečāties. Vērtējot no fitosanitārā aspekta, kā saka agronomie, dabas agrā atmoda nav laba lieta. Ja turpmāk uzņāks aukstums, mazdārziņos atliks paļauties tikai uz Dievu, jo neko citu iesākt nevar. Protams, var censties augus piesegt, bet tas atkal var draudēt ar izsušanu. Atliek paļauties, ka daba pati zinās, ko darīt, bet lielākā nelaimē, pēc agronomes prognozes, būs kaitēkļi.

Lauksaimnieku sējumos pagaidām nekas traks nenotiek, augu augšanu ierobežo īsās dienas ar gaismas trūkumu. Taču augi elpo, patērē barības vielas, un, ja februārī uzņāks sals, tiem klāsies slikti. Vēsture gan pierāda faktu, ka Zemgales pusē sēja ir sākusies 13.martā. Līdz šim datumam šogad vairs nav tālu. Sējumos lielākā nelaimē tā, ka augsne nav sasalusī un tai neveidosies struktūra. Lietus līst, ir mitrums, bet vajadzētu sniegus. Kad būs silts un spīdēs saule, augsne ļoti ātri izzūs. Šogad nesadalās augu atliekvielas.

Kāds ir Ingas Gailes padoms? "Būt pacietīgiem un dzivot mierīgi. Protams, jābūt vērīgiem, kas notiek dārzos un sējumu platibās, taču nevajag arī stresot," teica agronomie un pieļāva varbūtību, ka pavasaris var iestāties ļoti agri un ātri. Uz to jābūt gataviem gan speciālistiem, gan pašiem lauku apsaimniekotājiem, lai zinātu, ko un kā darīt. Gados jaunajiem saimniekiem der ieklausīties gados vecāko cilvēku atzinās un padomos. "Lai mēs nedomātu, ka Eiropa māca kaut ko pilnīgi jaunu un nezināmu, kas patiesībā ir mūsu senčiem labi zināmajis vecais," ir Ingas atziņa.

Dzer sulu, rok dobes un stāda

Kādi vērojumi ir dāru saimniekiem laukos? Lauku saimniece IRĒNA Krišjāņos stāsta, ka gaida iespējami agrāku pavasari un no sirds priecājas par savu pagalmu un dārzu, kas šoziem zaļo. Pagalmā zied pa mārpukstei, tūlīt uzplauks sniegpulksteņi, degunus izbāzušas tulpes. Vai viņa nesatraucas par šī gada silto ziemas laiku? Irēna saka, ka dzīvo mierīgi: "Daba pati zina, ko dara. Tā prot sakārtot lietas tā, ka visa pietiks, lai arī kādi procesi notiks. Paredzu, ka būs ļoti labi." Irēnas dārzā galvu izbāzušas sīpolpuķes, zaļo krokusi. Pati jūtas optimistiska un cer pieredzēt agru un skaistu pavasari, kas neradīs vēlmi doties kaut kur tālāk ārpus mājas uz citu valsti, lai priečētu acis ar pavasara puķu košumu. Irēna atklāj, ka par silto ziemu jau nojautusi, jo novembra vidū pagalmā kokos kā traki dziedājuši strazdi. Tas viņai licis aizdomāties, ka turpmākais laiks varētu būt bez sala un sniega. Viņas dārzā nekas nav sasegts, un laiku Irēna izmanto eksperimentiem.

Foto - M. Sprudzāne

Zied ar pilnu sparu. Sniega roze parasti ir viens no pirmajiem krāšņumiem dārzā pēc sniega nokušanas marta. Šogad tā sāka pumpurot jau janvārī, un patlaban ir pilnos ziedos. Negribētos gan redzēt, kā puķe jutisies, ja iestātos sals.

Viņa rok zemi, izlasa nezāles, gatavo jaunas dobes un sakārto dobju apmales. "Rakšana vienkārši ir lieliska, jo zeme ir mīksta, saknes pašas nāk ārā. Gatavojoš kaut ko iesēt arī siltumnīcā. Pamēģināšu, kas no tā sanāks," pati saka. Siltumnīcā bija palikušas puķes un tagad sadīgušas to sēklas, zaļo un *iet uz augšu*. Siltumnīcā varētu mēģināt iesēt spinātus vai redīsus, labi aug maurlocipi. Irēna nesen iestādījusi lielveikalā iegādātās sīpolpuķes. Viņa atklāj, ka ģimene dzer arī kļavu sulas, kas šogad tek janvārī. Pati jūtas optimistiski: "Priečājos par šo laiku, lielākā nepatikšana ir tikai dubļi, kad jātiekt līdz lopu ganāmpulkam, bet viss pārējais man ļoti patīk. Lai nav sniega, lai zaļo zāle un zied puķes. Patiešām ceru, ka viss būs labi un daba zina, ko dara. Kaut kas taču mūs no augšas sargā."

Tādu janvāri piedzīvo pirmo reizi

ANITA KOKOREVIČA, lauku konsultante Viļakas novadā, ievērojusi, ka puķu dobē parādījušies krokusi un dienvidu pusē mēģina izplaukt baltais ceriņš. Viņa neņemas prognozēt, kāds varētu būt tālākais iznākums.

IVETA URŠUĻSKA Rugājos, kura arī ir čakla dārza kopēja, atzīst, ka šādu ziemu bez sala un sniega piedzīvo pirmo reizi mūžā. Šosezon izpaliek arī viņas milākais sporta veids - slēpošana. Iveta spriež: "Varētu teikt, ka tagad pie mums valda ieildzis rudens, kas varētu pamazām pāriet pavasari. Puķu dobēs asno narcises. Augustā pārstāditajām rudbekijām ir tik zaļas lapas, ka izskatās,- tām tiesām patīk šādi laika apstākļi. Rozes ir apbērtas ar kūdru un apsegtais ar eglu zariem, jo iepriekš jau nevarēja paredzēt turpmākos laika apstākļus. Tagad izrādās, ka rozes varēja arī nepiesegt." Kādi vēl viņas vērojumi? Plaukst pūpoli, ogulājiem parādās pumpuri. Dienās, kad starp mākoņiem parādās saule, pārņem sajūta, ka daba atdzīvojas un patiesām tuvojas pavasaris. "Mani pārņem interesantas, jaukas nojausmas, ka drīz varēšu priečāties par pirmajiem pavasara ziediem un putnu dziesmām, kas ieskan dinās pavasari!" saka Iveta.

Pavasaris tuvojas, un par to atgādina arī sēklu paciņu stendi lielveikalos. Kā aizvien, dārkopjiem būs darbu pilnas rokas. Jāsāk domāt par sēklu un arī dēstu traukiem. Protams, katram dārkopim ir savas metodes un uzskati, kad ir īstais laiks sākt sējas darbus, daži vadās pēc Mēness stāvokļa parametriem, citi uzticas vecmāniņu padomiem vai arī paļaujas tikai uz pašu pieredzi. Dārzenu audzēšanas meistare Elga Bražūne, kura ir ciemojusies arī Balvu pusē, aprēķinājusi ieteicamākās sējas dienas. Viņa atzīmē, ka 9.februāris ir viena no labākajām tomātu sējas dienām.

Īsumā

Anketa par dzīvnieku turēšanu un kūtsmēslu glabāšanu

Lauksaimniecības datu centra vecākā referente Nora Klūga atgādina lauksaimniecības dzīvnieku īpašniekiem, ka viņiem jāaizpilda anketa par lauksaimniecības dzīvnieku turēšanas un kūtsmēslu uzglabāšanas veidu novietnē, apzinot situāciju uz šī gada 1.janvāri. Anketa jāaizpilda obligāti līdz 1. februārim. Obligāti jāiesniedz informācija par šādu dzīvnieku minimālo skaitu. Liellopi - no pirmā dzīvnieka, aitas un kazas - kopskaitā no pieciem, zirgi - no pieciem, mājputni - no 10 putniem, cūkas - no 1 sivēnmātēs, pārējās - no trim. Anketu var aizpildīt tiešsaistē, izmantojot Lauksaimniecības datu centra autorizāciju vai arī papīra formas veidlapu, kā arī kļātienē pie datu centra darbiniekiem. Balvos apmeklētājus pieņems katru darbdienu.

Veic aptauju par dienesta darbu

Lauku atbalsta dienests veic aptauju, kurā aicina ikvienu klientu līdz 31.janvārim izteikt viedokli par dienesta darbu un sniegtajiem pakalpojumiem, piemēram, par elektronisko pieteikšanās sistēmu, mobilo aplikāciju, klientu apkalošanu un citiem jautājumiem. Dienestam ir svarīgi saņemt ne tikai novērtējumu, bet arī klientu komentārus un idejas darba pilnveidei. Aptaujas aizpildīšana aizņems 5-10 minūtes. Tā ir anonīma un rezultātus dienests izmants, lai turpmāk uzlabotu savu darbu ar klientiem! Aptauja pieejama www.visitadi.lv.

Svarīgs datums

1.februāris ir datums, kad LAD publicē lauku bloku kartē aizsargājamo ekoloģiski jutīgo ilggadīgo zālāju platības, kas iepriekšējā gada 31.decembrī identificētas Dabas aizsardzības pārvaldes sistēmā "Ozols". Zālājus ir aizliegts uzart un pārvērst par cita lietojuma zemi.

Jāreģistrē degvielas tvertnes

Ministru kabineta grozījumi noteikumos par akcīzes preču aprites kārtību paredz, ka šī gada 1.janvārī stājās spēkā norma, kas nosaka, ka degvielas lietotājs (juridiska vai fiziska persona, kas ir reģistrēta komercrgistrā kā komersants vai nodokļu maksātāju reģistrā kā saimniecības darbības veicējs) deklarē Valsts ieņēmumu dienestā degvielas uzglabāšanas tvertnes ar tilpumu, sākot no 1 m^3 . Degvielas uzglabāšanas tvertnes nav jādeklarē degvielas lietotājiem, kuri degvielu izmanto atbilstoši likuma "Par akcīzes nodokli" 14. panta otrajai (marķētā degviela apkurei) vai 2.1 dalai, 18. panta pirmajai daļai (no akcīzes nodokļa atbrīvoti naftas produkti) vai likuma "Par nodokļu piemērošanu brīvostās un speciālajās ekonomiskajās zonās" 3. panta septītajai, astotajai, 8.1 vai devītajai daļai.

Tvertnes jāreģistrē, iesniedzot iesniegumu VID elektro-niskās deklarēšanas sistēmā.

Reģionos strādājošajiem mediķiem izmaksā kompensācijas

SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" vieni no pirmajiem saņēma valsts piešķirto atbalstu - kompensācijas ārstniecības personām par darbu reģionos. Tādu iespēju nodrošināja Veselības ministrijas ESF projekts par ārstniecības pieejamības uzlabošanu ārpus Rīgas. Tas paredz uzlabot ārstniecības un ārstniecības atbalsta personu pakalpojumus prioritārajās veselības jomās - tādās kā sirds un asinsvadu, onkoloģijas, bērnu un garīgās veselības jomā. Mediķiem, kuri dodas strādāt ārpus Rīgas, piešķir vienreizēju pārcelšanās kompensāciju par darbu reģionos (arī par katru ģimenes locekli), ikmēneša uzturēšanās izmaksu kompensāciju par darbu reģionos, kā arī ir atbalsta pasākumi vecuma pensiju sasniegušām ģimenes ārstam, kurš vēlas nodot ģimenes ārsta praksi ārpus Rīgas, un ģimenes ārsta praksi, paredzot noteikta apjoma kompen-sācijas abiem ārstiem.

Kopš projekta uzsākšanas Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienībā kompensācijas būs saņēmuši septiņi speciālisti.

Projekta īstenošanas laiks ir līdz 2023.gada 30.septembrim.

Aicina norēķināties par pakalpojumiem

Slimnīcu apvienības izpilddirektora pienākumu izpildītāja LANA UPĀTE aicina pacientus, kuriem ir parādi par pakalpojumiem, norēķināties par tiem brīvpārtīgi! Ja nav iespējams norēķināties pilnā apmērā, maksājumus var veikt arī pa daļām. Viņa brīdina, ka negodprātīgos parādniekus ambulatori nepieņems. "Esam atbildīgi un cienīsim tos, kuri par saņemtajiem pakalpojumiem norēķinās godprātīgi!" atgādina L.Upāte.

Lappusi sagatavoja M. Sprudzāne

Īsumā

Žetonu vakari vidusskolās

Vilakas Valsts ģimnāzijā – 1.februārī plkst. 18.00
 Balvu Profesionālajā un vispārizglītojošajā vidusskolā – 28.februārī plkst. 18.00
 Balvu Valsts ģimnāzijā – 29.februārī plkst. 18.00
 Tilžas vidusskolā – nenotiks
 Bērzbils vidusskolā – 8.februārī plkst. 19.00
 Rugāju novada vidusskolā – 7.martā plkst. 18.00
 Baltinavas vidusskolā – 8.februārī plkst. 18.00

Jaunie mūziķi gūst panākumus

17.janvārī Jāņa Ivanova Rēzeknes Mūzikas vidusskolā norisinājās valsts konkursa Izglītības programmas "Akordeona spēle" 2.kārtā. Konkursā piedalījās 23 akordeona klases audzēkņi no Rēzeknes, Varakļānu, Vīļānu, Zilupes, Ludzas, Maltais, Kārsavas, Baltinavas un Balvu mūzikas skolām.

Balvu Mūzikas skolu pārstāvēja pieci jaunie akordeonisti, kuri konkursa pirmajā kārtā Balvos node-monstrēja vislabāko sniegumu. Sabīne Iskenderova un Valerijs Silinevičs (2.klase), Beāte Ančāne un Karīna Jeromenoka (4.klase), kā arī Maksims Silinevičs (6.klase) Rēzeknē uzstājās godam. Ar Atzinības rakstu par veiksmīgu sniegumu mājās atgriezās skolotājas Intas Slezās audzēkne Sabīne Iskenderova, 3.vietu izcīnīja skolotājas Irēnas Šņitkinas audzēknis Maksims Silinevičs, bet 1. vietu savā vecuma grupā ieguva Maksima jaunākā māsa Valerija (skolotāja Irēna Šņitkina).

Akordeona klases skolotājas darbā ar audzēkniem ieguldījušas daudzas nodarbību stundas, nežēlojot laiku arī brīvdienās un nedēļu nogalēs. Pateicoties neatlaidīgajam darbam, divi skolotājas Irēnas Šņitkinas audzēkņi – brālis un māsa Silineviči - izvirzīti valsts konkursa 3.kārtai – finālam, kas norisināsies februāra otrajā dekādē Rīgā.

Foto - no personīgā arhīva

Darbs vainagojies ar panākumiem. Valsts konkursa finālisti – Valerija un Maksims Silineviči.

Balvenietes darbu iekļauj stāstu krājumā

Eiropas Valodas dienā Latviešu valodas aģentūra katru gadu izsludina tradicionālo skolēnu radošo darbu konkursu. 2019. gada tēma bija "Mans bērnības stāsts". Konkursā iesūtīts 601 skolēnu darbs – domraksti, dzejoli un zīmējumi ne tikai no dažādiem Latvijas novadiem, bet arī no latviešu skolām pasaulē – Vašingtonas draudzes Latviešu skolas, Nūdžersijas Latviešu skolas, Eiropas skolas Frankfurtē pie Mainas, Briseles 2. Eiropas skolas, Mineapolis Svētā Paula Latviešu skolas un Bostonas Latviešu skolas.

Prasīgā žūrijas komisija spraigā diskusijā noteica labākos radošos darbus, kas apkopoti grāmatā "Mans bērnības stāsts". Balvu pamatskola patiesi lepojas, ka Latviešu valodas aģentūras izdotajā grāmatā "Mans bērnības stāsts" var lasīt arī 5.c klases skolnieces Patrīcijas Ivanovas stāstu par Ziemassvētku vecīti, kurš apciemoja meitenes māju. Piedalīties konkursā meiteni rosināja viņas pirmā audzinātāja Ārija Žuga.

Sarīko atvadu ballīti

Patīk Latvija un tās stiprie cilvēki

Ballīti sāk ar iepazīšanās spēli. Helena neslēpj, ka bija grūti vadīt aktivitātes jauniešu centros un skolās, kur visi runā tikai latviešu vai krievu valodā. Nereti komunicēt nācas ar žestikulācijas palīdzību. Par spīti valodu barjerai, bērni ļoti piekērās norēģu jaunietei. Atvadīties no viņas uz Balviem bija atbraukušas arī skolnieces no Žiguriem (foto). Foto - I.Tušinska

22.janvāra vakarā Balvu Bērnu un jauniešu centrā (BBJC) valdīja priecīga rosiiba. Ar rotaļām, atrakciju, prezentāciju un kopīgu kartupeļu cepšanu uz ugunskura ardievas pagaidu mitnes zemei - Latvijai – teica Eiropas brīvprātīgā HELENA HALDORSENA no Norvēģijas. Jau šonedēļ Helēna atgriezās Norvēģijā, lai turpinātu iesāktās bakalaura studijas politikā.

Lai strādātu ar Vilakas un Balvu novadu bērniem, septembra sākumā Balvos ieradās Eiropas brīvprātīgās Liana no Armēnijas un Helena no Norvēģijas. Liana Latvijā pavadīs vēl dažus mēnešus un mājupcejam posīsies tikai jūlijā. Savukārt Helenas brīvprātīgā darba laiks ir noslēdzies. Aizvadītās trešdienas vakarā viņa sarīkoja atvadu ballīti, lai pateiktos mūsu valstī iepazītajiem un iemīlētajiem bērniem, jauniešiem un jaunatnes darbiniekiem, kā arī dalītos iespaidos par Latvijā aizvadīto laiku.

Balvu un Vilakas novadu skolās un jauniešu centros pavaidītā laikā Helēna kopā ar Lianu organizējušas dažādas aktivitātes - valodu pulcējus, kultūras vakarus, radošās darbnīcas, organizējušas un vadījušas vides aizsardzības un politiskās diskusijas, saskarsmē ar bērniem pielietojot neformālās mācīšanas metodes. Helēna vadīja aktivitātes vairākās skolās - Medņevā, Žīguro un Rekovā, kā arī pieskatīja jaunākos bērnus Vilakas pamatskolā. Tā norēģu jaunietei izrādījās savīlpojoša pieredze, jo viens no viņas mērķiem bija iepazīt Latvijas izglītības sistēmu. Redzot, kā bērni attīstās un aug, viņa aizdomājās, cik svarīgs ir skolotāja darbs: "Pedagoģi kopā ar vecākiem un ģimeni burtiski veido nākotnes paaudzi."

Pētīja dzīvi Latvijas laukos

Helēna uzsver, ka ieguvums bijis abpusējs, jo arī viņa ir daudz ko iemācījusies un uzzinājusi. Viens no politikas studentes nolūkiem bija, kontaktējoties ar vietējiem iedzīvotājiem, izprast, kā tas ir - dzīvot lauku reģionā Latvijas Republikā: "Saprotu, ka Latvija ir valsts, kas šobrīd ir būtisku pārmaiņu procesā. Ir pagājuši tikai 29 gadi kopš neatkarības atgūšanas. Varētu domāt, ka tas ir pietiekami ilgs laiks, un tagad būtu jābūt redzamam progresam, vienkārši valdība nedara savu darbu. Varbūt tā ir taisnība, bet no otras puses - vai esat kādreiz mēģinājuši atjaunot demokrātiju pēc 51 gada apspiestības?! Stabila politiskā un ekonomiskā sistēma nav uzņemjama vienas dienas laikā."

Helēna apgalvo, ka viņai ļoti patīk latvieši: "Jūs esat laipni, nedaudz kautrīgi, godīgi, ļoti strādīgi un stipri." Lai gan nelielas grūtības sagādāja sarunāšanās angļu valodā, īpaši ar vecāka gadagājuma cilvēkiem, Helēna atzinīgi novērtē vietējo iedzīvotāju vēlmi un centienus komunicēt kaut vai zīmju valodā.

Aizvadītajos mēnešos norēģu jauniete daudz ceļoja pa mūsu zemi, apciemojot ne tikai Rīgu, bet arī Rēzekni, Alūksni, Jelgavu, Liepāju, Vecpiebalgu un daudzas citas vietas. Viņa neslēpj, ka ļoti gribētu ieraudzīt Latviju un Liepājas smilšainās pludmales arī siltajā gadalaikā, tādēļ sola atbraukt ciemos pavasarī: "Jums ir tik zaļa dzīve! Esmu apsolījusi sev, ka apciemošu Latviju vēlreiz. Te ir tik daudz ko redzēt, kā arī vēlos izbaudīt tikšanos

Foto - I.Tušinska

Piedalās arī skolotājas. Ballītes aktivitātēs ar prieku iesaistījās arī Žīguru pamatskolas direktore Sanita Orlovska (no labās), brīvprātīgā jauniete no Armēnijas Liana (vidū) un Vilakas Jauniešu iniciatīvu centra vadītāja Madara Jeromāne (no kreisās). Madara priečājas, ka pēdējā laikā novada skolās pieaugusi vēlme iesaistīt savā darbā Eiropas brīvprātīgos jauniešus, jo agrāk tā nebija: "Esmu gandarīta, ka skolas tagad sākušas novērtēt ieguldījumu, ko spēj sniegt sadarbība ar brīvprātīgajiem jauniešiem."

ar jaukajiem cilvēkiem. Esmu sapratusi, ka man ļoti patīk Latvijas valsts un tās stiprie cilvēki!"

No viņas jāmācās diplomātija

Sogad Eiropas brīvprātīgās jaunietes savas skolas aktivitātēs pirmo reizi iesaistījās arī Žīguru pamatskolas kolektīvs. Skolas direktore SANITA ORLOVSKA, kura piedalījās atvadu ballītē, neslēpa, ka arī BBJC ciemojas pirmo reizi. Lai gan sākumā iespēja uzņemt ārzemnieces mazliet biedējusi, jaunā pieredze izrādījusies ļoti noderīga. "Īpaši ieguvēji bija skolotāji, sevišķi vizuālās mākslas skolotāja. Viņai brīvprātīgās ļoti daudz palīdzēja skolas noformējuma veidošanā," atklāj S.Orlovska. Žīguru pamatskolas bērni labprāt uzzināja par Norvēģiju un Armēniju, kā arī iepazīna šo zemju kultūru. Skolas direktore apgalvo, ka arī turpmāk ar prieku uzņems Eiropas brīvprātīgās, ja būs tāda iespēja, piebilstot: "Protams, tas būs iespējams tikai tad, ja skola turpinās pastāvēt."

Jaunatnes darba speciāliste GUNITA PROKOFJEVA uzskata, ka brīvprātīgā darba procesā jaunu pieredzi ieguva gan vietējie jaunieši, gan pati Helēna: "Viņai kā politikas studentei bija interesanti, kas mūsu valstīm ir kopīgs un kas - atšķirīgs. Helēna ļoti vēlējās pastrādāt postpadomu valstī, lai uzzinātu, kā esam izveidojuši savu valsti un demokrātiju. Viņa vienmēr uzsvera, ka mums nekas vēl nav beidzies, un to vērot ir ļoti interesanti." Gunīta uzslavē norvēģietes atvērtību un gatavību komunicēt ar jebkuru cilvēku, arī ar visnoslēgtākajiem jauniešiem: "Helēna uzmanīgi vēroja apkārt notiekošo. Varēja just, ka viņa studē politiku, jo prata ļoti diplomātiski atrast pieeju jebkuram, mācēja salauzt mūsu latvisko kautrību. Šī smalkā diplomātija ir tas, ko mēs varētu no viņas mācīties."

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Sociālā palīdzība Baltinavas novadā

Vēlas, lai aprūpē pazīstami cilvēki

Ari šogad viens no pašvaldību uzdevumiem būs rūpes par sociāli mazāk aizsargātiem savu novadu iedzīvotājiem. Par pakalpojumiem un pabalstiem sociālajā jomā lēmusi Baltinavas novada dome, apstiprinot 2020.gada budžetu. "Šogad novadā plānots uzsākt maksāt pabalstu mājas aprūpei, pārējie sociālās palīdzības un pašvaldības pabalsti paliks līdzšinējā apmērā un uz gada sākumu nav plānos tos mainīt," saka Baltinavas novada Sociālā dienesta vadītāja EVITA PUNDURE.

Kā vērtējat aizvadīto gadu sociālajā jomā?

-Baltinavas novada Sociālā dienesta klienti vērsās Sociālajā dienestā, lai risinātu dažādas problēmas, kā arī lai nokārtotu trūcīgas vai maznodrošinātās ģimenes (personas) statusu un saņemtu sociālos pabalstus vai arī brīvprātīgās iniciatīvas (pašvaldības) pabalstus. Sakār ar iedzīvotāju skaita izmaiņām novadā, arī Sociālā dienesta klientu skaits 2019.gadā bija nedaudz samazinājies, taču gada laikā neiztika bez dažādām problēmsituācijām, kurās bija jārūsa klientu sociālās problēmas. Sociālajam dienestam turpinājās sadarbība ar "Velku biedrību", ar kurās atbalstu novada ģimenēm sagādātas humānās palīdzības drēbes, kā arī sadarbība ar Septītās dienas adventistu Kārsavas draudzi, kas novada 5 - 12 gadus veciem bēniem no trūcīgām, maznodrošinātām, daudzbērnu ģimenēm, kur bērnu audzina viens vecāks, kā arī ģimenēm, kurās aug bērns invalīds, sniedza koncertu un iespēju saņemt dāvanas pirms Ziemassvētkiem. Notika sadarbība arī ar biedrību "Latvijas Sarkanais Krusts", kur novada iedzīvotājiem ar ienākumu limeni līdz 242 eiro bija iespēja saņemt atbalsta pakas tepat, Baltinavas novadā.

Varat minēt kādu no problēmsituācijām?

-Pērn novada sociālajam dienestam divas reizes nācās nogādāt bērus krizes centrā. Nācās arī saviem klientiem sniegt palīdzību, lai nogādātu viņus ārstniecības vai aprūpes iestādēs.

Kas šogad mainījies sociālās palīdzības pabalstos?

-2020.gadā valstī palielināts garantētais minimālais ienākumu līmenis (GMI), līdz ar to GMI pabalsts šajā gadā personai būs 64 eiro līdzšinējo 53 eiro vietā. Dzīvokļa pabalsts Baltinavas novadā trūcīgām ģimenēm (personām) ir 60 eiro (ja īpašumā nav meža), 30 eiro (ja īpašumā ir mežs), dzīvokļa pabalsts atsevišķi dzīvojošai, vientulai trūcīgai personai ar 2.grupas invaliditāti - 90 eiro un dzīvokļa pabalsts atsevišķi dzīvojošai, vientulai trūcīgai personai ar 1. grupas invaliditāti ir 100 eiro. Savukārt maznodrošinātām ģimenēm tie ir 30 eiro gadā, ja īpašumā nav meža, un 15 eiro, ja īpašumā ir mežs. Veselības aprūpes pabalsts ir līdz 70 eiro gadā personai (attiecīs gan uz trūcīgām ģimenēm (personām), gan maz-

nodrošinātām). Vienlaikus gan trūcīgas, gan maznodrošinātās personas var saņemt pabalstu transporta pakalpojumu samaksai līdz 25 eiro vienu reizi kalendārajā gadā, lai nodrošinātu iespēju saņemt veselības aprūpes pakalpojumus pēc ārsta nosūtījuma.

Minējāt, ka šogad plānots uzsākt maksāt mājas aprūpes pabalstu. Kas uz to pamudināja?

-Mājas aprūpes pabalstu plānots izmaksāt vientuljiem pensionāriem, kuru ienākumi pēdējo trīs mēnešu laikā nepārsniedz 365,50 eiro (trūcīgām un maznodrošinātām personām), vai personām krīzes situācijā un kuras slimības laikā vai atveselošās periodā, vecuma dēļ, garīga vai fiziska rakstura traucējumu dēļ nevar veikt iedienas mājas darbus un savu personisko aprūpi. Pabalsta apmērs plānots 20 eiro mēnesi. Vērsties ar iesniegumu Sociālajā dienestā pabalsta piešķiršanai varēs pēc saistošo noteikumu apstiprināšanas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā (VARAM). Vēlmi saņemt mājas aprūpes pabalstu izteica mūsu klienti. Viņi vēlas, lai viņus uz vietas aprūpē pazīstami un zināmi cilvēki, nevis sveši aprūpētāji.

Vai šogad novadā paliek spēkā brīvprātīgās iniciatīvas pabalsti?

-2020.gadā plānots turpināt izmaksāt arī brīvprātīgās iniciatīvas pabalstus. Pabalsts Černobiļas atomelektrostacijas avārijas sekū likvidatoriem - 25 eiro reizi gadā, pabalsts politiski represētām personām - 25 eiro reizi gadā, pabalsts donoriem - 3 eiro, ko var saņemt Baltinavas novadā rīkotajā asinsdonoru dienā, pabalstu bērnu izglītības veicināšanai - 40 eiro (skolēniem - olimpiāžu, konkursu uzvarētājiem), pabalsts izglītības nodrošināšanai 10 eiro reizi gadā katram bērnam mācību līdzekļu iegādei, pabalsts Ziemassvētku saldumu iegādei, pabalsts nozīmīgā dzīves jubilejā: 80 un 85 gadu vecumu sasniegušai personai - 30 eiro apmērā, 90 gadu vecumu sasniegušai personai - 90 eiro, 95 gadu vecumu sasniegušai personai - 95 eiro, 100 gadu vecumu sasniegušai personai - 100 eiro, 101 gadu vecumu sasniegušai personai - 101 eiro un turpmāk attiecīgi gadu skaitam. Pabalsts jaundzimušā aprūpei - 145 eiro apmērā, ja abi vecāki vismaz pēdējos 12 mēnešus ir bijuši deklarēti Baltinavas novada administratīvajā teritorijā, 72,50 eiro - ja vismaz viens vecāks pēdējos 12 mēnešus ir bijis deklarēts Baltinavas novada administratīvajā teritorijā, kā arī, ja dzimšanas apliecībā ir bijis ierakstīts viens vecāks, kurš vismaz pēdējos 12 mēnešus ir bijis deklarēts Baltinavas novada administratīvajā teritorijā, tad pabalsta apmērs ir 145 eiro. Savukārt apbedīšanas pabalsts 60 eiro apmērā tiek izmaksāts personai, kura uzņēmūsies mirušas personas apbedīšanu, kuras pēdējā deklarētā dzīvesvieta bija Baltinavas novads un kuram VSAA izmaksātā apbedīšanas pabalsta nav vai tas ir mazāks par valstī noteikto

Foto - A.Kirsanovs

Sociālā dienesta vadītāja. Jau divus gadus sociālā dienesta vadītājas pienākumus veic Evita Pundure, bet sociālajā dienestā strādā jau sešus gadus.

Foto - no personīgā arhīva

Bēri saņem dāvanas. Pērn Ziemassvētkos novada 5 - 12 gadus vecie bēri saņēma dāvanas, ko bija sarūpējusi Septītās dienas adventistu Kārsavas draudze.

trūcīgās ģimenes (personas) statusa apmēru.

Kuri no tiem aizvadītajā gadā Baltinavas novadā bija populārkie?

-Domāju, vairāk tika izmantoti pabalsti bērnu izglītības veicināšanai, kā arī izglītības nodrošināšanai. Pabalsti jaundzimušo aprūpei izmaksāti maz, jo jaundzimušo skaits novadā ir neliels. Samazinās arī pabalstu skaits nozīmīgās dzīves jubilejās.

Sadzīves problēmas laukos

Vai Vīksnā suņu staidzinātāji nūrgājas par pensionāri?

Balvu novada Viksnas iedzīvotāja VIRGINIJA ĀBOLĪNA uzskata, ka pagasta centrā dzīvojošie suņu īpašnieki jeb suņu staidzinātāji nūrgājas par viņu, ļaujot saviem dzīvniekiem dabiskās vajadzības nokārtot viņas piemājas teritorijā.

68 gadus vecā pensionāre dzīvo pagasta centrā. Dzīvojamā māja un saimniecības ēkas atrodas dažu metru attālumā no šosejas. Starp māju un lielceļu nav žoga, vien augļu koki un ogu krūmi, kas jebkurai dzīvai radībai, vienalga - dzīvniekam vai cilvēkam, ļauj brīvi iekļūt piemājas teritorijā, pārvarat seklo grāvi, kas dārzu atdala no ceļa.

Viksnas iedzīvotāji dzīvo gan privatmājās, gan dzīvokļos, kurus privatizējuši daudzdzīvokļu mājas. Acīmredzot dažiem no viņiem pieder četrkājinie mīluļi, kurus īpašnieki ik pa laikam izved pastaigāties. Problema slēpjās tur, ka saimnieki, izvedot pastaigā savus dzīvniekus, ļauj tiem izskrieties pensionāres dārzā. "Tas ir aizvainojoši, jo Viksnā pietiek tukšu, neapdzīvotu māju ar aizaugušiem dārziem, ir vecais dzelzceļš, kur suņi var izskrieties tik, cik viņiem tik, arī nokārtot savas dabiskās vajadzības. Kāpēc pavada valīgāk jāpalaiž tieši manas mājas tuvumā? Ir atsevišķi suņu staidzinātāji, kas mājas tuvumā apstājas, lai uzsmēķētu. Skaidrs, ka suns mierā nestāv.

Uz maniem aizrādījumiem suņu īpašnieki ir atbildējuši, ka suns skrien tikai pa grāvi, taču arī grāvi kopju es, nerunājot par dārzu un piemājas ceļu," saka Virginija.

Sievietei arī pašai ir savs suns, kas ir piesiets. Jūtot citu sunu tuvumu, tas jau vairākas reizes pārrāvis kēdi. Sunu pastaigu ceļā ved arī gar saimnieces lopbarības kaudzi. Nav patīkami nest barību uz kūti zinot, ka suns tur var būt atstājis savu vizītkarti vai ļaunāk - suņa saimnieks nenomet ūrkociņu vai izsmēķi. Virginija vēlas zināt, kādas ir viņas tiesības šajā situācijā.

Atbildot uz aprakstīto situāciju, kad suns ieskrien svešā privātīpašumā, kas atrodas ciema teritorijā, atstāj tur savus ekskrementus, Balvu novada pašvaldības policijas priekšniece RITA KRAVALE paskaidro, ka:

* suņa īpašniekam jāievēro "Labturības prasības mājas (istabas) dzīvnieku turēšanai, tirdzniecībai un demonstrēšanai publiskās izstādēs, kā arī suņa apmācībai", kas nosaka, ka dzīvnieka īpašniekam ir pienākums suni vest pavadā, ārpus norobežotās teritorijās suns bez pavadās var atrasties zāļajā zonā un mežā, pastaigas laikā īpašnieka vai turētāja uzraudzībā un redzeslokalā tādā attālumā, kādā īpašnieks vai turētājs spēj kontrolēt dzīvnieka rīcību;

* ir jārūpejās, lai dzīvnieks netraucē sabiedrību un nerada

Foto - A.Kirsanovs

Dzīve šosejas malā. Pensionāre Virginija Ābolīna dzīvo šosejas malā, kas saimnieci rada dažādas problēmas.

draudus cilvēku drošībai, veselībai un dzīvībai;

* saimniekam ir pienākums apdzīvotu vietu teritorijā savākt savu mājas (istabas) dzīvnieka ekskrementus.

Ja neizdodas savstarpejā komunikācijā kaimiņiem risināt konfliktu, iespējams vērsties pašvaldības policijā ar telefonisku vai rakstisku iesniegumu.

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska

Statistika

Vīlakas novadā

Dzimuši:

2019.gadā Vīlakas novadā piedzimuši 39 bērni – 19 zēni un 20 meitenes (par 10 bērniem vairāk nekā 2018.gadā). No tiem:

- Vīlakas pilsētā - 6
- Kupravas pagastā - 1
- Medņevas pagastā - 4
- Susāju pagastā - 2
- Šķilbēnu pagastā - 19
- Vecumu pagastā - 2
- Žīguru pagastā - 5

Laulības:

2019.gadā reģistrētas 15 laulības (par 8 laulībām mazāk nekā iepriekšējā gadā). No tām: baznīcās – 11 laulības, novada dzimtsarakstu nodaļā – 4 laulības.

11 laulībās abi partneri ‘jā’ vārdu viens otram teica pirmo reizi.

Viens pāris izteica vēlmi laulību reģistrēt izbraukumā ārpus dzimtsarakstu nodaļas.

Miruši:

2019.gadā miruši 94 Vīlakas novada iedzīvotāji - 51 sieviete un 43 vīrieši (par 26 iedzīvotājiem mazāk kā 2018.gadā). No tiem:

- Vīlakas pilsētā - 25
- Kupravas pagastā - 9
- Medņevas pagastā - 11
- Susāju pagastā - 11
- Šķilbēnu pagastā - 21
- Vecumu pagastā - 8
- Žīguru pagastā - 9.

Rugāju novadā

Dzimuši:

2019.gadā Rugāju novadā dzimuši 14 bērni (7 meitenes un 7 zēni). No tiem:

- Rugāju pagastā - 11
- Lazdukalna pagastā - 3

No 14 novada jaundzimušajiem:

- laulībā dzimuši - 3
- atzīta paternitāte - 10
- reģistrēti bez ziņām par tēvu - 1

Visi jaundzimušie pēc tautības ir latvieši, Latvijas pilsoņi.

Vienam bērnām vecāki devuši divus vārdus.

Laulības:

2019.gadā Rugāju novadā noslēgtas 2 laulības.

Abi pāri ir latvieši.

Miruši:

Sastādīti miršanas akta ieraksti: 44 cilvēki (par 6 vairāk nekā 2018.gadā). No tiem:

- Lazdukalna pagastā - 22
- Rugāju pagastā - 22

No 44 mirušajiem 21 bija sieviete, 23 - vīrieši. No tiem:

- 42 - latvieši
- 1 - krievs
- 1 - polis.

Baltinavas novadā

Dzimuši:

2019.gadā Baltinavas novada Dzimtsarakstu nodaļā reģistrēti 7 dzimušie (2 meitenes - Marta, Lauma, 5 zēni - Bruno, Alvins, Emets, Jānis, Harijs).

Trīs bērniem noteikta paternitāte

4 ģimenēs dzimuši pirmie bērni

2 ģimenēs - 3. bērni

1 ģimenē - 2. bērni

Miruši:

Dzimtsarakstu nodaļā reģistrētas 13 miršanas (8 vīrieši, 5 sievietes). Citās dzimtsarakstu nodaļās reģistrēti mūsu novadā deklarēto personu miršanas gadījumi - 5.

Laulības:

Reģistrētas 6 laulības (no tām piecas baznīcā, 1-novada dzimtsarakstu nodaļā).

Pirma reizi stājās laulībā 5 pāri.

Apsveicam!

Pēc 17 gadiem beidzot vīrs un sieva!

Foto - D.Rakstīns

18.janvāri Balvu novada Dzimtsarakstu nodaļā viens otram ‘jā’ vārdu teica un gredzenus mija krišjāni INGŪNA VELME un VILNIS ŽOGOTA no Nautrēnu pagasta. Jauno pāri dzīvē levadīja Ingunas bērni – Sintija un Normunds Velmes.

Jautāti par savu iepazišanos, Ingūna un Vilnis teic, - tas ir garš, bet interesants stāsts. Tieši 18.janvāri pirms 17 gadiem aizsākās abu draudzība, kas drīz vien pārauga daudz stiprākās un nopietnākās jūtās – milestībā. Savukārt vēl 20 gadus pirms šī datuma, kad abi bija pavism jauni, viņi pirmoreiz satikās karnevālā Krišjānos. “Es biju Krišjānu meitene, viņš – no Nautrēniem. Nodejojām visu balli, bet tas arī viiss. Vēlāk mūsu ceļi pašķirās – Vilnis aizgāja armijā, es agri apprecējos. Un tieši pēc 20 gadiem Krišjānos atkal notika karnevāls, un mēs atkal viens otru sastapām. Abiem jau aiz muguras bija citas attiecības, taču mūsu satikšanās noteikti bija liktenīga. Kopš tā laika esam kopā jau sepiņpadsmit gadus,” stāsta Ingūna.

Tāpat kā daudzi citi pāri, arī Ingūna un Vilnis atklāj, ka doma par precībām galvā virmoja ik pa laikam, taču vienmēr atradās kāds svarīgāks iemesls, kādēļ šo svinīgo pasākumu atlīkt. “Pagājušajā gadā apprecējās mans dēls Normunds, pēc tam bērni mūs sāka *bakstīt*, - cik ilgi tāpat vien kopā dzīvosiet. Vajag taču apprecēties! Un, ziniet, laikam tā *slimiba* tomēr ir lipīga, - sākām par to domāt,” stāsta Ingūna. Taču galīgo lēmumu Ingūna un Vilnis pieņēma, kad dēls ar vedeklu Gulbenē, “Kantes” krogā, svinēja kāzu pirmo gadadienu. Un jau par visam drīz Balvu novada Dzimtsarakstu nodaļā uz galda stāvēja laulību pieteikums – beidzot viņi bija nobieduši spert šo svarīgo soli!

Kad pienāca laiks nolikt kāzu datumu, Ingūnai un Vilnim divu domu nebija - tām jānotiek tieši 18.janvāri, viņu ipašajā datumā, kopdzīves sepiņpadsmitajā jubilejā. Turklāt 18.janvāris bija dubultsvētku diena, jo šajā datumā savu piekto dzimšanas dienu svinēja Ingūnas un Vilņa mazdēliņš. Ingūna atminas, - kāzu dienas rīts viņas mammai mājās bija gaidīts. “Mana meita ir *make-up* speciāliste, bet mazdēla krustmāte - frizerie Gulbenē. Lāvos viņu abu profesionālajām rokām, lai savā ipašajā dienā būtu skaista,” atminas Ingūna. Viņa stāsta, ka uz kāzām tika aicināti paši tuvākie cilvēki: “Bijām kopā ar saviem mīļajiem un izbaudījām dienu no sirds. Vienmēr atcerēšos neaprakstāmi skaisto un svinīgo laulību ceremoniju, kurā spēlēja manu abu bērnu mūzikas skolotājs Viktors Bormanis. Tas bija tik ipaši un savīlojoši, ka knapi valdīju asaras.”

Pēc kāzām jaunlaulātie nolēmuši nepakļauties bērnu mudinājumam un medusmēneša ceļojumā tomēr nedosies. Ingūna un Vilnis ģimenes sapulcē izsprieduši, ka daudz prātīgāk būs sadāvināto naudu ieguldīt savas mājas Ruskulovā labiekārtošanā, kurā abi dzīvo jau deviņus gadus. “Nekur tālu no saviem Krišjāniem projām neesam – tāpat visu kultūras dzīvi vadām tur,” teic jaunā sieva. Viņa atzīst, - lai arī Vilni ir kopā jau ilgus sepiņpadsmit gadus, sajūtas pēc kāzām tomēr mainījušās. “Ikdienišķās lietās viens ir tāpat, kā bija, vienīgi tagad visi dokumenti jānomaina un jāpiedomā, rakstot savu uzvārdu. Taču sajūtu līmeni noteikti kaut kas ir mainījies. Man šķiet, ka tagad vairāk kā jebkad jūtam piederību viens otram. Vilnis ir mans vīrs, bet es – viņa sieva! Un tas ir pats galvenais,” uzskata Ingūna.

Jaundzimušie

Virs nolemj,- būs Anna. 21.janvāri pulksten 16.33 piederīma meitenīte. Svars – 2,870kg, garums 52cm. Meitenītes vecākiem - bijušajai balvenietei Jevgēnijai un Andrejam Tkačenko no Kārsavas -- šis ir otrs bērniņš. “Beidzot mūsu deviņus gadus vecā meita Arina tikuši pie māsiņas, par kuru tik ļoti sapņoja. Kaut gan sākumā, protams, abi ar vīru cerējām, ka otrs būs puika. Jau pirmajā ultrasonogrāfijas pārbaudē, kuru izgājām Anglijā, daktere teica, ka izskatās pēc meitenītes. Otrajā reizē šo faktu jau apstiprināja. Un tā arī bija – tagad esam vecāki divām meitām,” teic Jevgēnija. Jaunā māmiņa stāsta, ka jaundzimušo sauks viņa izdomātajā vārdā – par Annu. Pats Andrejs atzīst, ka vārda došanas uzdevums nemaz nešķita sarežģīts, viņš vārdadienu kalendārus nešķirstīja un uz lapiņām iepatikušos vārdus neizrakstīja. Vienkārši nolēma, ka būs Anna. Savukārt Jevgēnijai nekas cits neatlika, kā piekrist viņa izvēlei, jo arī viņai šis vārds šķita piemērots un skaists.

“Vecākajai meitai vārdu domāju es, tagad - vīrs. Viss godīgi,” secina jaunā māmiņa. Viņa stāsta, ka pēc Annas nākšanas pasaulē aktuāls ir jautājums par turpmāko dzīvesvielu. Vīrs drīz vien atgriezīsies Anglijā, bet vai uz ilgu laiku, par šo jautājumu ģimenei jāpieņem izsvērts lēmums. Taču pagaidām Jevgēnija ar abām meitām dzīvos Kārsavā. “Prieks, ka mūsu meitas piedzimušas tieši Balvu slimnīcas dzemdību nodaļā. Kad pirms 12 gadiem šajā slimnīcā dzemdēja mana māsa, viņa stāstīja tikai labas atsauksmes, tādēļ arī mēs nolēmām braukt uz šejieni. Tiesa, kad dzima Arina, vispirms tiku slimnīcā Rēzeknē, bet vīrs mani no turienes aizveda uz Balviem, kur arī nāca pasaulē mūsu pirmā meitīņa,” stāsta jaunā māmiņa. Viņa apgalvo, ka abas meitenes ir ļoti līdzīgas tētim, bet sens tautas ticejums vēsta, - ja meita līdzīga tētim, viņa dzīvē būs laimīga. “Uz to arī ceram,” teic laimīgie vecāki.

Foto - A.Kirsanovs

Lappusi sagatavoja S.Karavočika

Lasītāji jautā

Kur nodot spuldzes?

"Visi runā par atkritumu šķirošanu un dabas saudzēšanu, bet pilsētā nav manīta vieta, kur varētu nodot nolietotas spuldzites. Tās var izmest kopā ar sadzīves atkritumiem un nav kaitīgas?" jautā lasītāji.

Ekonomiskās spuldzes - kaitīgas

Sākotnēji svarīgi saprast, par kādām tieši spuldzītēm ir runa. Apgaismojuma veikala "LED 4GIK" Balvos (Partizānu ielā, preti skvēram) īpašnieks GATIS IKAUNIEKS stāsta, ka pamatā ir kvēlpuldzes, ekonomiskās spuldzes un LED spuldzes. "Kvēlpuldzes un ekonomiskās spuldzes vairs neražo, ja nu vienīgi šādu spuldžu rezerves vēl palikušas kādās noliktavās. Videi un cilvēka veselībai kaitīgas, ja tās saplīst, ir ekonomiskās spuldzes, kas plašāk pazīstamas ar savu, piemēram, spirālveida uzbūvi. Šādas spuldzes nedrīkst mest kopā ar sadzīves atkritumiem. Kas attiecas uz LED spuldzēm, tās mūsdienās ir plaši izmantotas un videi draudzīgas. Ja saplīst LED spuldze, kaitējums netiek nodarīts nedz cilvēkam, nedz arī videi. Šajās spuldzēs nav bīstamu materiālu vai vielu. Arī, piemēram, garajās LED spuldzēs iekšā ir tikai plastmasas trubiņa un lenta. Tas pamatā arī viiss," stāsta uzņēmējs.

Par ekonomisko spuldžu bīstamību daudzviet vēsta arī publiskajā telpā – interneta portālos un citviet. Kā zināms, ekonomiskās un citas gāzizlādes spuldzes uzskatāmas par bīstamiem atkritumiem. Tās, sajaucot ar citiem sadzīves atkritumiem un sasitot, spuldzes gaismas kupolā esošā luminiscējošā gāzveida viela luminafors nonāk atmosfērā. Nemot vērā, ka luminafors satur dažus miligramus dzīvudraba, tam, lielā daudzumā nonākot atmosfērā, var rasties kaitējums apkārtējai videi un cilvēku veselībai. Tāpat, iespējams, šobrīd situācija ir uzlabojusies, bet pirms dažiem gadiem veikta aptauja liecināja, ka vairākums - 64% - Latvijas iedzīvotājū ir informēti, ka izdegūs ekonomiskās spuldzes nedrīkst mest sadzīves atkritumos. Tomēr 30% aptaujāto šīs rekomendācijas ignorēja, lai gan šāda informācija atrodama arī uz spuldžu iepakojuma (vismaz daļai no tām).

Var nodot atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumā

Arī SIA "Pilsētvides serviss" (atkritumu apsaimniekošanas uzņēmums, kas savus pakalpojumus sniedz arī Balvu novadā) Malienas reģiona vadītāja KRISTĪNE ANDREJEVA uzsver, ka spuldzites kopā ar sadzīves atkritumiem mest nedrīkst, jo tie ir bīstamie atkritumi. Tas tādēļ, jo pastāv liels risks, ka, metot spuldzites kopā ar sadzīves atkritumiem, daļa no tām satur dzīvsudraba tvaikus, kā rezultātā tie var ne tikai izplatīties apkārtējā vidē, bet arī ieteikmēt cilvēku un dzīvnieku veselību. Tādēļ nepieciešami īpaši šos riskus izslēdzot bīstamo atkritumu konteineri. SIA "Pilsētvides serviss" šādus konteinerus piedāvā arī saviem klientiem Balvos. "Spuldzites tiek pieņemtas Eko laukumā Balvos, Ezera ielā 3, darba laikā. Tās pēc nodošanas tiek uzglabātas speciālā bīstamo atkritumu konteinerā. Spuldzes tiek pieņemtas no fiziskām personām neierobežotā skaitā ar nosacījumu, ja iedzīvotājs noslēdzis ligumu par atkritumu apsaimniekošanu Balvu novadā," informē uzņēmuma pārstāve.

Atgādinām, ka SIA "Pilsētvides serviss" Eko laukums Balvos, Ezera ielā 3, strādā visas nedēļas dienas, izņemot pirmdien un svētdien. Savukārt uzņēmuma Klientu apkalošanas filiāle no Ezera ielas 3 pārcelta uz Tirkus ielu 3 (plašāka informācija par darba laikiem un kontaktāluļu pieejami uzņēmuma interneta mājaslapā www.pilsetvide.lv).

Foto - A.Kirsanovs

Veikalos Balvos spuldzītes nepieņem

Laikraksts "Vaduguns" sazinājās arī ar lielākajiem pārtikas, būvmateriālu un elektroiekārtu veikaliem Balvos, lai noskaidrotu, vai šajās tirdzniecības vietās cilvēki īpaši tam paredzētajās kastītēs vai urnījās var iemest nolietotas spuldzītes un arī baterijas. Kādi ir rezultāti?

Jāpiebilst, ka būvmateriālu veikalā "Valdis" informēja, ka agrāk cilvēki šajā veikalā varēja tam paredzētā vietā izmest gan spuldzītes, gan arī baterijas. Šobrīd tas nav iespējams, bet baterijas atkal varēs nodot nākamajā mēnesī. Kas attiecas uz spuldzēm, šāda iespēja būs, ja būs pieprasījums. Veikalā "Maxima" pastāstīja, ka cilvēki nolietoto bateriju kastītē iemet arī pa kādai spuldzītei, bet vispār šī kastītē domāta tikai baterijām. Savukārt veikala "Tik - Tak 1" valdes loceklis PĒTERIS ANNUŠĀNS pastāstīja, ka agrāk "Tik - Tak 1" varēja nodot spuldzītes. Šobrīd šāda iespēja gan vairs netiek piedāvāta, jo iedzīvotāji plaši izmanto LED spuldzes, kuras nav videi un cilvēkam kaitīgas.

	spuldzītes	baterijas
"top!"	✗	✓
"Maxima"	✗	✓
"Labais"	✗	✗
"Beta"	✗	✗
"Rimi"	✗	✗
"RD Electronics"	✗	✓
SIA "Valdis"	✗	✗
SIA "Ozolmājas"	✗	✓
"LED 4GIK"	✗	✗
"Pilsētvides serviss"	✓	✓

LED spuldzes. Protams, Balvos dažādu tirdzniecības vietu netrūkst. Ľoti iespējams, ka nolietotas spuldzītes var atstāt arī citviet, par ko nepieciešamības gadījumā arī katrs iedzīvotājs personīgi var interesēties un jautāt. **Ja ir informācija, kur iedzīvotāji Balvos vēl var nodot izlietotas spuldzītes (tajā skaitā ārpus Balvu pilsētas un pārējos mūspuses novados), aicinām sazināties ar laikrakstu "Vaduguns", zvanot uz redakcijas tālruni-autoatbildētāju (64520961) vai sūtot e-pastu uz vaduguns@apollo.lv. Šo informāciju publicēsim!**

Viedoklis

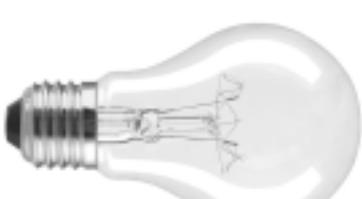
Par valdības sapņiem

"2020.gadā Latvijā ir pārdomāta un attīstīta ceļu infrastruktūra. Kvalitatīvi ceļi savieno nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centrus, kuros koncentrēta ražošana un pakalpojumi. Pateicoties mērķtiecīgām investīcijām, reģionalajos attīstības centros radītas jaunas darbavietas, un daudzi Latvijas iedzīvotāji izvēlas dzīvot reģionu centriem tuvējās teritorijās."

Šāds tēlojums mūsdienu Latvijas iedzīvotājiem droši vien šķiet ņemts no pasaku grāmatas vai vienkārši ir melnais humors. Taču patiesībā tas ir cītīts no oficiāla dokumenta - spēkā esoša "Nacionālā attīstības plāna 2014.-2020". Izpildīt plānošanas dokumentā paustos labos nodomus Saeima, valdība, Satiksme un Finanšu ministrijas nav nedz spējušas, nedz tā īsti pat gribējušas. Skaudrā realitātē liecina par dramatisku finansējuma samazinājumu ceļu nozarei, kura rezultātā pēc dažiem gadiem autobraucēji jau ar zināmu nostalgiju varēs atcerēties, cik lieliskā stāvoklī ceļi bija 2019.gadā. Protī, vēl pavismenes, 2018.gadā, valdība optimistiski plānoja, ka investīciju apjoms nozarē šogad sasniegls 325,6 miljonus eiro. Tagad redzams, ka realitātē no sapņiem pāri palikuši tikai 86,3 miljoni eiro – nepilnas četras reizes mazāk. Šīs valdības taktika ir nerunāt par šodienas problēmām, nepiedāvāt risinājumus, bet sapņot un diskutēt par tālāku laiku, piemēram, par ātrgaitas valsts ceļu mugurkaulu starp lielākajām pilsētām 2040.gadā. Mums nav zināms, vai tiek sapnoti arī par finansējuma avotiem. Realitātē sakārā ar finansējuma un darba apjomu samazinājumu pirmie ceļu būves uzņēmumi jau pārtraukuši darbību, savukārt citi atlaiž darbiniekus. Nākotnē tas atstās būtisku ietekmi uz darbu kvalitāti, jo pat gadījumā, ja finansējums tiks palielināts, sagatavot speciālistus un apmācīt darbiniekus nāksies no jauna. Dzīvojam paradoksu laikā - ceļi jūk un brūk, bet valdība strauji un noteikti iznīcina savu ceļu un tiltu būves nozari.

Ceļu, tiltu un dzelzceļu būvē, pēc Valsts ieņēmumu dienesta 2019.gada novembra datiem, strādāja 9100 darbinieki. Biedrība "Latvijas Ceļu būvētājs" veica aptauju, kas liecina, ka šogad darbinieku skaits samazināsies līdz aptuveni 5,5 tūkstošiem strādājošo, proti, samazināsies par 3,5 tūkstošiem. Visticamāk, ka, turpinoties šādai politikai, strādājošo skaits ik gadu rūks vēl vairāk. Tāpat jāpiebilst, ka, pēc provizoriskām aplēsēm, šogad, salīdzinot ar 2019.gadu, nozares uzņēmumu samaksātie nodokļi valsts budžetā samazināsies par aptuveni 11,5 miljoniem eiro.

Biedrība "Latvijas Ceļu būvētājs"

Kvēlpuldze

Ekonomiskā spuldze

LED spuldze

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Jaunākie žurnālu numuri

Dārza Pasaule

⌚ Lai labāk varētu ielāgot visus ar gada ritumu saistītos dārza darbus un zinātu, kas un kad dārza vai siltumnīcā jādara, dzīvi atvieglos uz papīra, datorā vai mobilajā telefonā pašrocīgi izveidots kalendārs jeb plāns. Tā dara gan tomātu audzētāja Elga Bražune, gan dendrologe Aija Kašure, gan Nacionālā botāniskā dārza lakstaugu speciāliste Marija Semerova, gan ziedu selekcionāre Guna Rukšāne un stādaudzētavas īpašnieks Andrejs Vitoliņš. Viens no G.Rukšānes padomiem: "Pierakstiet jebkādā formā visu, kas pēc kāda laika varētu interesēt par paraugiem, kas neplānoti nonākuši jūsu dārzā un pašlaik nešķiet interesanti."

⌚ Šķiet, kas var būt labāks par rūpīgi koptu zālienu, bet LU botāniskā dārza pētniece Inese Nāburga uzskata, ka zāliena vietā ilgtermiņā var būt ekonomiskāks un noteiktā mazāk vienmuļš risinājums – zālienam līdzīgo ziemciešu stādījumi. Tie labi izskatīsies vietās, kur zāle īsti negrib augt, vai tur, kur tā grūti kopjama. Zāliena imitēšanai ieteicami augi, kas prasa mazāku kopšanu nekā māriņš. Populārākie no tiem – efejas, pahisandras un kapmirtes, bet ir arī daudz citu augu, kas piemēroti gan sausām, gan mitrām, gan saulainām un ēnainām vietām.

⌚ Melnais plūškoks zināms gan kā krāšnumaugsts, gan kā ārstniecības augsts. Tulkojot tieši no vācu valodas, tas saucas "veco ļaužu oga". Tas nav tāpēc, ka tā domāta tikai veciem ļaudīm, bet gan tāpēc, ka dod mundrumu, stabilizē asinsspiedienu, nodrošina organismu ar vitamīniem un antioksidantiem.

⌚ "Latvijā vairākās saimniecībās ir iestādīti trifeļu dārzi. Tiesa, nevienā no tām trifeles vēl nav izaugušas, un uzskatu, ka šobrīd tas ir drīzāk eksperiments, nevis biznesa projekts," teic Latvijas Dabas muzeja mikoloģe Diāna Meiere. Tikmēr žurnāliste Solvita Smilge ielūkojusies Itālijas vidienes Abruko reģiona trifeļu audzētāju Berlingeru ģimenes bioloģiskajā saimniecībā. Tur tiek iegūtas sēnes, kas, atkarībā no sugars, maksā līdz pat 2000 euro kilogramā. "Ja trifeles gatavojetes ēst pirmoreiz mūžā, tai nebūtu vilšanās, ziniet – negaidiet no tām mūsu sēņu, piemēram, baraviku, smaržu un garšu," iesaka ceļotāja.

⌚ Latvijā ar Sosnovska latvāniem aizauguši vairāk nekā 11 000 hektāru zemes. No valsts 119 novadiem un pilsētām šis augs nav manīts tikai 12 novados. Ja kādā vietā latvānis ir ieviesies, jārēkinās, ka no tā varēs tikt valā tikai 3-4 sezonās, to regulāri plāujot, noganot, indējot, iznīcinot saknes un vietā iešejot citus augus.

⌚ Atcerieties, ka zirņu zaļumus var audzēt arī ziemā. Jauno zirņu lapas un ūsas ir ēdamas un garšo tāpat kā zaļie zirņi. Zirņu zaļumus var izaudzēt arī mājas apstākļos, bet būs nepieciešams papildu apgaismojums. Labākas, protams, ir speciālās, augiem paredzētās lampas, bet eksperimentam var iztikt arī ar galda lampu.

⌚ Savu nelielo dārzu Cēsu pusē diplomēta permakultūras dizainere Guna Zālamane kopj jau divus gadus. *Gunas domubiedre Daira Kļupe teic, - tas ir dārzs, kurš nav jāravē un kura veidošanā izmantoti dabā noskatīti principi. Starp citām labām Gunas un Dairas saimniekošanā noskatītām lietām ir arī zāles, nātru vai nezāļu virca, kas nesmird, bet ož vien pēc skābētiem gurķiem vai kāpostiem. Kas jādara, lai tā būtu? Izrādās, pietiek iekārt vircas traukā zēki ar sauju dīķmalas vai meža zemi.*

Citādā Pasaule

⌚ Neārstējamu slimību nav. Saruna ar dziednieku Andri Krūmiņu. ⌚ Tavs numeroloģiskais tests. Cilvēkiem ar dzīves ceļa skaiti 2. ⌚ Melnās dienas. Noslēpumainās Saules pazušanas. ⌚ Katastrofu rēgi. Mirušo gari klīst nelaimes vietās. ⌚ Amuleta spēks. Aizsargā pret slimībām un saista veiksmi. ⌚ VDK un NLO. Padomju lielvara īsti nezināja, ko darīt ar citplanētiešiem.

⌚ Veselības horoskops. Labsajūta saskaņā ar zvaigžņu un planētu stāvokli.

⌚ Fenomens. Gēniji pret paša gribu.

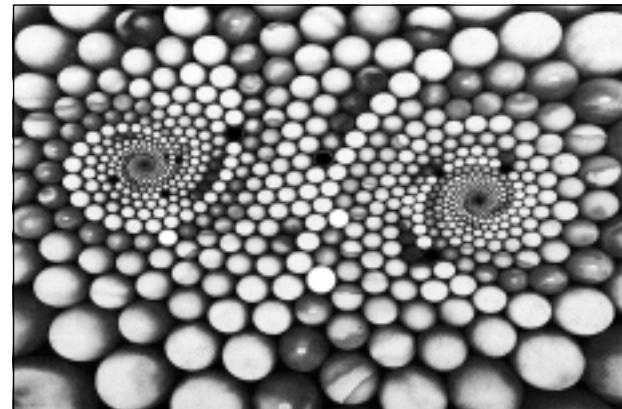
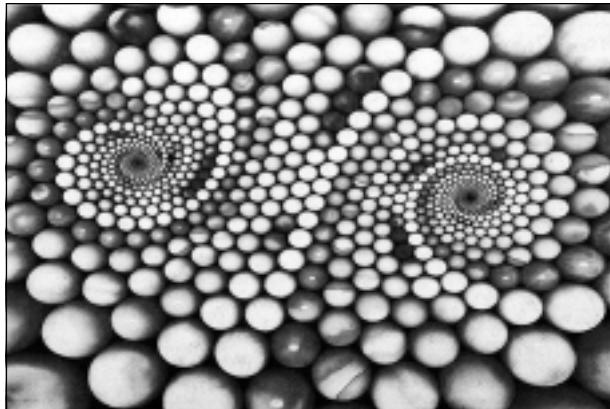
⌚ Katrā numurā astrologa un numerologa prognozes, horoskops, sadzīves maģijas padomi, stāsti par divaino pasauli mums apkārt, kā arī noderīgas ziņas un grāmatu apskats.

Vēriņā acs

Atrodot foto 10 atšķirības, Jums ir iespēja iegūt balvu. Atbildes gaidām līdz 15.februārim.

1. kārta

Iepriekšējai kārtai iesūtīta 21 pareiza atbilde. **Konkursa "Vēriņā acs" 12.kārtā veiksme uzsmaidīja LUCIJAI INDRIKEI** no Balviem. Pēc balvas griezties redakcijā.

Palaunzi galvi
Piedāvājam pašlaik Eiropā populārāko galvas lauzīšanas miklu, kuru atrisinot, iespējams jūs saņemsiet pārsteiguma balvu. Tukšajos laukumos ielieciet ciparus tā, lai katrā mazajā kvadrātā un visos kopā horizontālajās un vertikālajās rindās nebūtu divu vienādu ciparu. Atbildes gaidām līdz 15.februārim.

1. kārta

4		7	5				2
	3	2		8		9	
9			4	1	7		
			9	6	8	4	
5	8				1	7	
2		9		1	7		
		4	6	5		1	
6			7		5	4	
1				8	9	7	

Pareizas atbildes iesūtīja: J.Slišāne, A.Mičule (Tilža), I.Homko (Medņeva), A.Ruduks, I.Dzergača, J.Pošeika, V.Šadurska, M.Reibāne, St.Lazdiņš, V.Gavrjušenkova, S.Sirmā, V.Mancevičs, L.Krilova, N.Zelča, J.Vocišs (Balvi), V.Ločmele (Lazdukalns), D.Zelča (Krišjānu pagasts), M.Keiša (Upīte), B.Sopule, M.Bleive (Vīksnas pagasts), Z.Ziemele (Naudaskalns), N.Mantone (Bērzkalnes pagasts), Z.Šulce (Liepāja).

12. kārtas uzvarētāja ir NADEŽDA ZELČA no Balviem. Pēc balvas griezties redakcijā.

Foto konkurss

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors saņems balvu. Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu – Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski – vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrūnis).

Žīguri. Iesūtīja Andris Keiselis.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Der zināt

Kādas šogad izmaiņas būs elektrības rēkinā

Jaunajam gadam iesākoties, mūsu klientiem ir izmaiņas elektrības rēkinā – par vidēji 23% ir samazinājusies sadales pakalpojumu maksa par elektroenerģijas piegādi, bet elektroenerģijas cena un maksa par obligātā iepirkuma komponentēm teju nav mainījusies. Savukārt klientiem, kas rēķinu saņem pa pastu, rēķina nosūtišanas maksa ar 1.janvāri ir EUR 1,50.

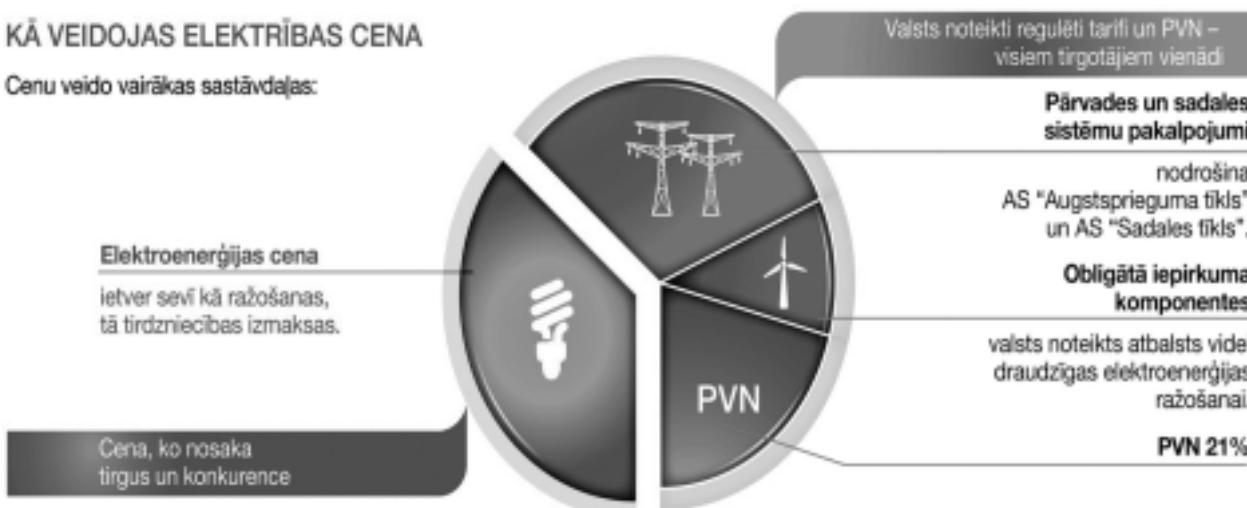
Ieskatās katras elektrības rēķina daļas izmaiņās

Kopējo maksu par elektrību veido 3 daļas:

- elektroenerģijas cena, kuru mēs jums piedāvājam kā jūsu izvēlētais tirgotājs;
- maksa par pārvades un sadales pakalpojumiem, ko visiem klientiem nosaka AS "Sadales tīkls". Šo maksu veido divas daļas: maksa par elektroenerģijas piegādi, kas tieši atkarīga no jūsu ikmēneša elektrības patēriņa, kā arī maksa par pieslēguma nodrošināšanu, kas atkarīga no tā, cik lielas jaudas pieslēgums ir jūsu mājsaimniecībai;
- maksa par obligātā iepirkuma un jaudas komponentēm (OIK), ko nosaka un regulē valsts. Šo maksu, tāpat kā maksu par pārvades un sadales pakalpojumiem, arī veido 2 daļas: mainīgā daļa, kas atkarīga no jūsu elektrības patēriņa, kā arī fiksētā daļa atbilstoši pieslēguma jaudai;
- visa rēķina summa tiek aplikta arī ar pievienotās vērtības nodokli 21% apmērā.

KĀ VEIDOJAS ELEKTRĪBAS CENA

Cenu veido vairākas sastāvdalīas:

Elektroenerģijas cena

Elektroenerģijas cena *Elektrum* fiksētas maksas produktiem saglabājusies iepriekšējā gada limenī, savukārt produktam *Elektrum Dinamiskais* tā svārstās ik mēnesi, jo ir piesaistīta elektroenerģijas biržai.

Aicinām pārskatīt, vai nav nepieciešams izvēlēties jaunu *Elektrum* elektroenerģijas produktu – varbūt aizvadītājā periodā esat iegādājies jaunas elektropreces vai mainījis savus elektroenerģijas lietošanas paradumus? Produktu kalkulatorā, ko var atrast mājaslapā, ievadot savu vidējo elektroenerģijas patēriņu mēnesī, jums ir iespēja skatīt mēneša maksu katram no mūsu piedāvātajiem produktiem. Aicinām arī rūpīgi izvērtēt, kāda veida produktu – ar fiksētu un paredzamu vai mainīgu, biržas cenai piesaistītu, cenu – izvēlēties!

Maksa par pārvades un sadales pakalpojumiem

Sadales pakalpojumu maksa par elektroenerģijas piegādi samazināta par vidēji 23%. Ja mājsaimniecība ar 1 fāzes pieslēgumu un vidējo patēriņu 100 kWh mēnesī līdz šim par sadales pakalpojumiem maksāja vidēji EUR 6,80 (ar PVN) mēnesī, tad šogad tie būs aptuveni EUR 5,60 (ar PVN) mēnesī. Savukārt mājsaimniecībai ar 3 fāžu pieslēgumu, 20 ampēru slodzi un vidējo patēriņu 100 kWh mēnesī maksa par sadales pakalpojumu tarifiem samazinājusies no vidēji EUR 10 (ar PVN) uz EUR 8,90 (ar PVN).

Fiksētā maksa par elektroenerģijas pieslēguma nodrošināšanu paliek nemainīga: klientiem ar 1 fāzes pieslēgumu - EUR 1,50 apmērā, savukārt klientiem ar 3 fāžu pieslēgumu - EUR 3,872 apmērā (pieslēgumiem līdz 16 A) vai sākot no EUR 0,242 par ampēru (pieslēgumiem virs 17 A).

AS "Sadales tīkls" mājaslapā ir izveidots slodzes aprēķina kalkulators, ar kura palīdzību jūs varat noteikt mājokļi nepieciešamo slodzi – norādiet, kādas elektroierīces ir mājokļi un kāda ir tām nepieciešamā jauda. Ja pēc aprēķiniem redzams, ka esošā slodze ir lielāka nekā nepieciešams, aicinām apsvērt iespēju to samazināt, tādējādi ievērojami samazinot arī savu elektroenerģijas rēķinu!

Maksa par OIK

Arī obligātā iepirkuma komponente (OIK) rēkinā teju nav mainījusies. Ja iepriekš mainīgās daļas maksa par 1 kWh bija EUR 0,0177 (ar PVN), tad no 1. janvāra tā ir EUR 0,0178 (ar PVN).

Apsveikumi

Lai notiek tā, kā vēlas Tava sirds,
Lai atspīd saule tad, kad
lietus līst,
Lai atskrien vējš, kas bēdas
aiznes līdz,
Lai Tev ar smaidu atnāk
katras dienas rīts!

Vismilākie sveicieni, laimes un veselības
vēlējumi **Anniņai Kokorevičai**
elegantājā dzīves jubilejā!
Jeļena, Sandra, Leontīna,
Anna, Ingrīda, Gunīta

Lai gadi iet, tā tam ir
jābūt,
Un lai mums to nekad
nav žēl.
Tik jautru prātu, sauli
sirdi
Un daudzus skaistus vēl
un vēl!!

Mīļi sveicam **Annu Kokoreviču**
skaistajā jubilejā! Vēlam stipru veselību
un izturību dzīves turpmākojatos gados.
Krustdēls Varis ar ģimeni, Raitis,
Daina, Eduards

Pērk

Pērk mežus, cirsmas.
Tālr. 29419597.

Pērk mežus, zemi,
izciņumas, cirsmas.
Tālr. 29433000.

SIA "PRIEDES AG"
pērk cirsmas un
mežus, Zvaniet
26993794.

"Craftwood" PĒRK
MEŽA ĪPAŠUMUS visā
Latvijā, cena no 1000-
10000 EUR/ha.
Samaksa darījuma
dienā. Tālr. 26360308.

Dažādi

MIKROPIGMENTĀCIJA (uzacu, acu liniju, lūpu korekcija),
Balvos. Tālr. 20600557.

Sertificēts MEŽA TAKSATORS - STIGOŠANA, DASTOŠANA.
Zvanīt 28358514.

Pārdod

Pārdod malku. Tālr. 29199444.

Pārdod 3m malku ar piegādi. Minimālais apjoms 20m³.
Tālr. 26760065.

Dējējvistas. Tālr. 29424509.

Pārdod darba zirgu. Tālr. 26122547.

Pārdod mikstu, mierīgu gotinu (atnešanās aprīlī).
Tālr. 20247571.

Pārdod DT-20 rezerves daļām. Tālr. 27822403.

Līdzjūtība

Cilvēka mūžs izskan kā dziesma,
Noriet kā saule vakarā.
Paliek tik kapsētā svečītes liesma,
Paliek tik sāpe asarā.

Skumju brīdi domās esam blakus **Skaidrītei Kudrjavcevai**
un **piederīgajiem**, kad mīļā **MĀSA** jāpavada mūžības ceļā.
Brīvības ielas 68.mājas
1. ieejas iedzīvotājai

Kas paliek pāri vēl pēc visa tā,
kas bijis, -
Vai lietus mākonis, kas aizpeld
neizlijs?
Skumst dvēselē vēl viss tā
dzīvs un nesadzījs
Kā mūžīgs jutājums:
un kas ir vispār bijis?
Jā, kas ir bijis?
Darbs un prieka brīži,
Vēl sapņi, iztēle un pusnachts
silueti -
Kā audums nepabeigts,
kur trūkst vēl daži meti...
(I.Lasmanis)

Kad pārtrūcis
PĒTERI ZVEJNIEKA dzīves
pavediens, sairuši sapņi, vārdi,
pārtrūcis raitais solis, un nav
pat jāpacel skatiens, lai sajūtu
bezgalību... Šajās dienās
debesis skumst kopā ar Jums.
Lai mierinājuma vārdi ir atbalsts
**Rasmui, Zanei, Oskaram un
visiem tuviniekim.**
Vadugunieši

Panem lidzi saules glāstu,
Ko tev draugu rokas liek,
Lai tev, smilšu klēpī dusot,
Mazu bridi siltāk tiek.

(P.Priede)

Lai klusa un patiesa
līdzjūtība **Rasmui Zvejnieciei un
piederīgajiem,**
PĒTERI ZVEJNIEKU dzīmtās
zemes kapu kalniņā guldot. Lai
vieglas smilts Pēterim, bet
palicējiem - gaišas un miljas atmiņas.
Pētera un Rasmu klassesbiedri
Bērzpils vidusskola

Nesakiet savu bēdu -
Es jau vairs nedzīrēšu,
Ciet lodzīni, ciet durtīnas,
Nav neviena istabā. (0.Vācietis)
Kad mūžības vēji atnesa tumšo
dienu, mūsu klusa un patiesa
līdzjūtība **Stefānijai, Rasmui,
Aināram un viņu ģimenēm,**
pavadot miļu, tuvu cilvēku
PĒTERI ZVEJNIEKU kapu kalniņā.
Dārza ielas 12.A mājas kaimiņi,
Bronīslava, Anna

Vējš pieklauvē ar tumsas spārnu,
Dziet gaisma - klusums mūžu sedz.
(V.Kokle-Līviņa)

Skumju bridi esm kopā ar **Rasmui
un tuviniekim**, kad uz mūžu
jāsaka ar dievus
PĒTERIM ZVEJNIEKAM.
Zābeli

Es visu atstāju jums -
Savas skumjas un prieku, kas bija,
Savu darbu un domas,
Kas kopā šai dzīvē ar jums
Kā raibs dzipars vīries.
(V.Kokle-Līviņa)

Skumju bridi klusa un patiesa
līdzjūtība **Rasmui, Zanei, Oskaram,
PĒTERI ZVEJNIEKU** mūžībā
pavadot.
Krūmiņu ģimene

Aiz zemes malas nogurst gara
dienā,
Būs vakars vēls un zvaigznēm pilna
nakts,
Bet mūsu vidū viena tukša vieta,
Viens dzīves mūžs būs kapu
smilšīm segts.
Izsakām patiesu līdzjūtību **Rasmui
ar ģimeni**, viru, tēvu, vectēvu
pulkvezeleitnantu

PĒTERI ZVEJNIEKU pavadot
mūžībā.

31.Balvu ZS kājnieku bataljona
bijušie kolēgi

No atmiņām paliek tik starojums
maigs

Tā kā liedagā Saulrieta pēdas.
Turp, kur tu aiziesi, apstāsies laiks,
Norims sāpes, rūpes un bēdas.

Izsakām visdziļāko līdzjūtību
PĒTERA ZVEJNIEKA ģimenei,

viņu mūžībā pavadot. Lai vieglas
smilts...

Dārznieku ģimene

...Un nebūs šais baltajos ceļos
Mums vairs satikties jauns.

Aizsaules sliksnīm pāri
Tevi nes mūžības strauts.

Lielās sērās esam kopā ar
Zvejnieku ģimeni, viru, tēvu,
vectēvu **PĒTERI** pavadot mūžībā.

Zemessargi: Rūdolfs, Aivars,
Voldemārs, Edmunds, Pēteris

Lielā Mūžība kad ausīs,
Zemes dzīve tumsā gaisis.

Dieva Māte Marija, aizved mani
tēvījā!

Kad milās māmiņas, sievāsmātes,
vecmāmiņas dzīves taka aizgājusi
aizsaules Dieva dārzos, izsakām
patiesu līdzjūtību **Ritai, Pēterim**

**Annušķāniem un Ligai
Rozentālei**, pavadot

IRĒNU GLEIZDI mūžības celā.

Balvu Romas katoļu draudzes
prāvests Mārtiņš Klušs un
draudzes komiteja

Vien tikai savu mīlestību varam
Tev, baltā dvēselīte, dot šai ceļā
līdz,

Kad aizej tu pa zvaigznes staru,
Kur tevi gaida mūžīgs dzīves rīts.

Lai mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
palīdz pārvarēt sāpju smagumu
**Ritai, Pēterim Annušķāniem un
Ligai Rozentālei**, pavadot miļo
māmiņu, sievāsmāti, vecmāmiņu

IRĒNU GLEIZDI Dieva valstībā.

Bukovsku, Sprudzānu, Maču,
Lopotovu ģimenes, Diāna,
Rita Balavina

Skan tava šūpla dziesma krūtis -
Tā katrā dzīves soli man ir klāt,

Skan priekos, bēdās, kad ir grūti,
Skan sirdi man, ak miļā, labā māt.

Izsakām visdziļāko līdzjūtību **Ritai
Annušķāni ar ģimeni, MĀMINU,
VECMĀMIŅU, SIEVĀSMĀTI** mūžībā
pavadot.

Cibuļu, Bogdanoviču, Pugeju, Aigara
un Ilgoņa Medņu ģimenes,
Valentina, Gunvaldis

Lūgšim tavai dvēselītei
Debess ceļā mīru gūt,

Lai ar tevi zvaigznes starā
Varam domās kopā būt.

(V.Kokle-Līviņa)
Patiesa līdzjūtība, atvadu smagumu
pārvarot, **Ritai Annušķāni,**
MĀMUĻU mūžības celā pavadot.

Eisaku ģimene

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par studinājumu tekstiem
atbild to autors.

Tā aiziet mūsu mīlie,
Aiziet no ikdienas rūpēm
Mierā un klusumā prom,
Paliek vien dvēseles gaisma.
Izsakām patiesu līdzjūtību **Ritai
Annušķāni ar ģimeni**, pavadot
mammu, vecmammu
IRĒNU GLEIZDI klausajā mūžības
celā.

Lilija, Jānis, Andris

Sanem, miļā Zemes māte,
Vienu sirmu māmuliņu.
Apsež viņu silti, silti
Savām smilšu velēnām.

(Latv.t.dz.)

Skumju un atvadu brīdi esam kopā
ar **Ritu un viņas ģimeni, MĀMINU**
mūžības celā pavadot.

Aleksejevu ģimene

Daudz darbiņi padarīti,
Daudz soliši iztečēti,
Lai nu miļi Zemes māte
Pārkāj savu segenīti.

(Latv.t.dz.)

Izsakām patiesu līdzjūtību **Veltai
Gavrjušenkovai**, brāli
STĀNISLAU CIBULI mūžībā
pavadot.

BTIB floristikas pulciņa meitenes

Lūgšim tavai dvēselītei
Debess ceļā mīru gūt,
Lai ar tevi zvaigznes starā
Varam domās kopā būt.

(V.Kokle-Līviņa)

Izsakām patiesu līdzjūtību **Veltai
Gavrjušenkovai**, sievai,
meitai, mazdēlam,
STĀNISLAU CIBULĀ dvēselīti
pavadot uz mūža mājām.
Balvu teritorīlā invalidu biedrība

Kad vakaram tavam neaust vairs rīts,
Kad mūžības gājieni tev iežvanīts,
Tad dvēsele brīva mūžībā iet,
Kur saule nekad vairs nenoriet.

(F.Bārda)

Mūsu klusa un patiesa
līdzjūtību **Veltai Gavrjušenkovai**,
brāli **STĀNISLAU CIBULI** mūžības
ceļā pavadot.
Brīvības ielas 68.mājas pirmās
ieejas iedzīvotājai

Šālciet klusi, dzimtie lauki,
Mūža dziesma beigusies,
Pāri sirdī apklausušai
Zeme smilšu sagšu klāj.

(A.Balodis)

Patiesa līdzjūtību **Veltai un
tuviniekiem**, viru
STĀNISLAU CIBULI pavadot
mūžības celā.

Kaimiņš Valdis

Balts eņģelis atnāca sapnī
Un aiznesa Tevi sev līdz.
Tur baltajā, baltajā naktī,
Kur nesāp, kur nesalst, kur silts.

Sāpigajā dzīves brīdi esam kopā ar

STĀNISLAU CIBULĀ
tuviniekiem.

Medņevas invalidu biedrība

Lēks saulīte citu rītu,
Meža galus zeltidama.
Tu gulēsi mūža miegu
Balta smilšu karhiņā.

(Latv.t.dz.)

Kad **STĀNISLAU CIBULĀ**
dvēselīte aiziet Dieva valstības
ziedā dārzos, patiesa līdzjūtība
sievīņai **Veltai un visiem, visiem
tuviniekiem.**

Biruta Gulbe

Palieik...
Tik daudz vēl nepateiktā
No dzīvē izjustā,
Tik daudz vēl nepaveiktā
No mūžā cerētā.
(V.Kokle-Līviņa)

Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
Antonīnai Krakopei, dēlu **ANDRI**
mūžībā pavadot.
Lilita, Oskars, Janīna, Aldis

Tā es aizēju projām pa staru,

Kādu dziesmu atstājot jums.

Ko gan vēl es novēlēt varu?

Varbūt zvaigzni, kas debesīs

skumst...

(Ā.Eksne)

Kad **DĒLS** aiziet Dieva valstības
ziedā dārzos, mūsu patiesa
līdzjūtība **Antonīnai Krakopei**.
Baltinavas vidusskolas kolektīvs

Pazarēs apklusa vakara vēji,
Pierima putni, izdzīsa riets...

Kādēļ gan pārtrūka dzīve tik spēji,

Ja vēl pret kalnu bija ko iet?

(M.Jansone)

Kad tik spēji pārtrūcis
ANDRA KRAKOPE dzīves
pavediens, mūsu vispatiesākie
mierinājuma vārdi skaudrajās
sirdssāpēs **māmiņai Antonīnai
Krakopei**, māsai **Ilgai un pārējiem
tuviniekiem**.

Andra bijušie klassesbiedri un
audzinātājas

Kur vārdus rast, kas būtu

mierinājums,

Kad cilvēks zemes klēpi dusēt

steidz,

Kad negaidot ir pārrauts mūža

gājums

Un ar dievas tik daudz kam jāpateic.

Sāpigajā dzīves brīdi mūsu patiesa

**Antonīnai Krakopei un
meitai Ilgai, DĒLU, BRĀLI** pārgrī

mūžībā pavadot.

Baltinavas etnogrāfiskis ansamblis

Ai, dēls, kur tagad es lai spēku rodū,

Kas mani nogurumā kādreiz

mierinās,

Vien karsta svece raud aiz tumšā

loga,

Tās asaras pār manām sāpēm list.

Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība

Antonīnai Krakopei, dēlu <

